چیرۆک\ لە دەرەوەی مەکدۆناڵ – د.ز.س دەستی کوڕە دە ساڵییەکەم دەگرن.. دیدار مەسیفی

(چیرۆکێک ترۆپک و ڕێکەوتەکانی ڕاستین، لێ نشێو و جێکەوتەکانی ناڕاستین)

کوڕە دە ساڵییەکەم مینا هەر منداڵێکی سەردەم ساندویچێکی ماکدۆناڵدز لە نێو دەستی هەڵدەگرێت و پێدەکەنێت. بەو دیمەنە دڵم تەنگ دەبێت و بە خۆم دەڵێم: کوڕەکەت هەڵخەڵەتاوە یان زمانی بە چێژێکی وەها ناجۆر دەستەمۆ و ڕاهێنراوە، بە ویستی خۆی نییە کە ئەم ساندویچە پێشتر بەستووەی مەکدۆناڵدزی لە خۆشترین خواردنی دەستی دایکی بە لاوە بەچێژتر بێت. دونیای ڕوو لە نشێو و جێکەوتەکانی ناڕاستی وەهایە! هەر مندا□□ی بەستەزمانی بە دەستەوە گیرۆدە نییە، بەڵکە مرۆی گەورە و زمان درێژیش ناتوانێت بە سانایی لێی هەڵبێت و خۆی بدزێتەوە!
مرۆ کە دەگەڕێتەوە ماڵەوە بارێکی لەوەی سەرووویش ڕوو لە نزمی و داکشاوتر دەبینێت، لەو کاتەی منداڵەکەی هەتا درەنگانی شەو لە تێوەگلانی لە نێو یارییە ئەلیکترۆنییەکانی کێڵگەی کوشتار ناخەوێت و کاوێژ بە تیپە ئینگلیزییەکان دەکات و کەچی ئامادە نییە یەک وشە بە زمانی دایکی بهێنێتە سەر زاری. ئەرێ، منداڵەکە لە نێو ئەو یارییە بێ ئەنجام و کۆتاییانە، دەتوانێت دەیان دەمامک و باڵی ساختەی هەبێت. کەچی لە بری کات کوشتن و ڕۆنیشتن بە دیار شەڕەکانەوە، ئەو نیازی نییە وێنەی یەک تیپ لە کتێبی ئەلفوبێی باڵدار لە نێو چاوانی هەڵبگرێت و کەمێک خۆی بە فێربوونی زمانی شیرینی دایک خەریک بکات و باڵی پێوە بگرێت.
لەو بارە دژوارەدا مرۆی پەراوێزخراو و ناولێنراو بەکۆنەخواز لە نێو نیگای ئەم جۆرە چاوانەی شەوان هەتا گزنگی بەیان بە دیار شاشەی ئایفۆن کراوەن و پێڵویان خاو نابێتەوە، ناچارە خەون بە ڕۆژگارەکانی گۆرین ببینێت یان بیر لە چوون بەرەو کتێبخانە بکاتەوە.
شارەکەم کتێبخانەیێکی هێندە مەزنی لێیە کە شێوەی ئەندازیی و هەڵکەوتە لە کوالیسۆمەکەی شاری ڕۆما دەچێت، یان لە دوورەوە و لە نێو باڵەخانە هەور بڕ و شووشەییەکاندا کێکێکی لوولەکی چۆکڵێتیش دیارە. من ساڵانێکی درێژ لە نێو ئەم کێکە گەورەیەدا کاتم زیندوو

کردۆتەوە و چێژم لە خوێند□و□ی کتێبان بینیوە. لێ، سەر لە
سپێدەیێک لە دوای دابڕانێکی درێژ لەگەڵ خەونێکی سەیردا وەئاگا
هاتم کە تێیدا کتێبخانەکە هێندەی هێلکە شەیتانۆکەیێک بچووک
ببووەوە.

ڕۆژی شەممە زوو هاتەوە! لە دوای خواردنی نانی بەیانی دەستی کوڕە
دە ساڵییەکەم گرت و بەرەو کتێبخانەکە بە ڕێ کەوتین. من پتر لە
شەش ساڵ بوو ئەوێم نەبینیبوو و لە دڵەوە لە خودا د□پ□امەوە کە
گەلەکۆمەی باڵەخانەکان کێکە قاوەییەکەیان هەڵن□ل□ووشیبێت. بە
سواری باس و شەمەندەفەری خێرای ئاسمان چل خولەکی درێژی دەخایاند
هەتا دەگەیشتین بە کتێبخانەکە یان بە دەرئەنجامی شیرینی وە درۆ
کەوتنەوەی خەونەکەم. کوڕەکەم هەر زوو و لە یەکەم هەنگاومان بۆ
دەرەوەی ماڵ بەڵێنی چوونە مەکدۆناڵدزی لێم وەرگرتبوو و منیش
ل□ بەرانبەردا داوایێکی گەلێک سادەی نێو دڵی خۆمم بەسەریدا سەپاند
بوو کە وێکڕا پتر لە دە خولەک لە هەر یەکێک لە شەش نهۆمە پڕ لە
کتێبەکانی کتێبخانەکە بمێنینەوە.

هەردووکمان بە دوو هیوای جوداوە لە نێو شەمەندەفەرە زۆر
خێرایەکەدا دانیشتبووین، لەو کاتەی کوڕەکەم لە پڕ دەستی بۆ
باڵەخانەیێکی لای باشوور درێژ کرد و گوتی: من پێشتر لەو شوینەدا
نوستووم! ئەوە بۆ من پێشهاتێکی گەلێک لە پڕ و سەیر بوو و سەرباری
ئەوەی کوڕەکەم ڕاستی دەگوت و هەرگیز لەوەدا بە گەردێکیش هەڵە
نەبوو.

لێ، کەنگێ؟ لەو کاتەی ئەو تەنێ تەمەنی یەک ساڵ بوو!

بەڵێ، شەوێک لە ماڵی هاوڕێیەکمدا مابووینەوە کە پێشتر ماڵیان لە
هەمان ئەو باڵەخانەیەدا بوو کوڕەکەم پەنجەی بۆ دریژ کردبوو.
هاوڕێیەکەم دەنگێکی گەلێک خۆشی هەبوو، لێ دەتگوت لە تەمەنیدا
کتێبێکی نەخوێندبووەوە .چونکە هەر کە دانیشتن لە پێش هاوسەرەکەی
و بۆ دڵی من و گەرمکردنی مێواندارییەکە لە پڕ ئاخاوتنێکی سەیری
بە زاردا هات کە هەتا هەنووکە لە گوێمدا دەزرنگێتەوە و بە هۆیەوە
بیری دەروون پاکی ئەو هاوڕێ ئازیزەم دەکەم.

هاوڕێیەکەم گوتی: دەڵێن شاعیرێکی زۆر باشی تورک پەیدا بووە و
ناوی ڕومییە!

لەو شەوەدا بەرسقم بۆ ئاخاوتنە ناڕاستی□ک□ی هاوڕێیەکەم لە زەینمدا
بە بێ هیچ شەکەتییەک ئامادبوو، لێ خۆم لەوە بوارد شتێک بهۆنمە
سەر زار کە هەم گۆمی زانیاری هاوڕێکەمی پێ بشڵەقێت و هەمیش تیر
لە ئارامی شەوەکە بگرێت.

کەچی لە بەردەم ئاخاوتنی کوڕەکەم لە نێو شەمەندەفەرەکەدا بە
جۆرێک دۆش دامابووم و هیچ □اق□ و لێکدانەوەیەکم بە زاردا

نەدەهات. بە تایبەت لەو کاتەی نۆ ساڵ بەسەر شەوی ئەم مێواندارییە تێپەڕیبوو و، منیش زۆر مکوڕ بووم لەسەر ئەوەی کوڕەکەم لەو ماوە درێژەدا هەرگیز بە ڕێکەوتیش بە نزیکی باڵەخانەکەدا نەچووبوو. چل خولەکەکەی نێو شەمەندەفەر لە نێو بیرکردنەوە لە ئاخاوتنی کوڕەکەم هێندەی چل کاتژمێر درێژ بوویەوە. دواجار گەیشتین لە دوورەوە هەناسەیێکی پڕ لە شادمانیم هەڵمژی کە کتێبخانەکە یان کێکە چوکڵێتەکەم لە شوێنەکەی خۆیدا بینییەوە.

ساڵانێکی زوو لەو کاتانەی بە بەردەوامی ڕێگەی ئەم کتێبخانەیەم دەپێوی، لەوانەیە شتێکم د□رბارەی شێوە لوولپێچە شاراوەی کتێبخانەکە هەست پێ کردبێت. لێ، ئەم جۆرە شیمانەیە تەنێ دروست بوو ئەگەر لەسەر پەلەهەورێکەوە سەیری کتێبخانەکە بکەیت یان لەو ڕۆژگارەی فڕینی دڕۆنە بێبەزەییەکاندا بژیت؟ نەوەک ڕازی نێو خەونەکەم و بچووک بوونەوەی کتێبخانەکە هێندەی هێلکە شەیتانۆکەیێک وەها نەبێت هەرگیز نەدەبیندرا.

من و کوڕەکەم هێشتا لە کتێبخانەکە دەرنەچووبووین کە پێشبینیی خەونەکەم وەک ئەنجامێکی دیکەی دەگمەن و باوەڕپێنەکراو خەریک بوو وەک هێلکەی سپی کراو دەخرایە نێو مستم. بۆیە دوای چەند خولەکێکی تر کە بە شێوەیێکی خۆنەویستانە ملی کتێبی نووسەرێکی کەتەلانیم لە نێو ژمارەیەکی زۆر لە کتێباندا ڕاکێشا و شێوازی نووسینەکە وەک خەونێکی موگناتیستیی بە دووی خۆیدا پەلکێشیکردم و وەهای لێ کردم هەتا گشت بەرهەمەکانی ئەم نووسەرە نەخوێنمەوە، نەوەستم. دەتگوت تەنێ بۆ ئەوە بوو هەتا ڕازێک هەڵبێنم و بزانم چۆن لە دوای خوێندنەوەی گشت ڕۆمانەکانی ئەم نووسەرە شێوەی (حەلەزۆن) هێلکەشەیتانۆکە وەک کۆدێکی سەیر و جێگیر و نەگۆڕ بۆ وەسفی کتێبخانەیەکی ئەفسووناوی لە شاری بەرشەلۆنە بەکار هاتووە.

بۆ ڕاگرتنی دڵی کوڕەکەم سەرەتا لە نهۆمی یەکەمی نێو کتێبخانەکە و لە بەشی منداڵان مای□ن□وە. من لەوێ دەست بەرداری کات بووم چونکە نەمدەویست کوڕەکەم بە گەردێکیش دڵی بڕەنجێت و لە پڕ لە نێو کێکە شیرینەکەدا وە دەرم بنێت. لێ، هێشتا شەش خولەک تێنەپەڕیبوو کە ئەو خۆزگە سەرەتاییەم درزی تێکەوت و دەستی کوڕەکەمی لەسەر سکی بینییەوە.

_ بابە، برسیمە! کەنگێ دەچینە مەکدۆناڵدز!

▪ کوڕم، با کەمێکی دیکە لێرە بمێنینەوە!

_ نا!

من بە ناچاری گوێڕایەڵی داخوازییە لە پڕەکەی کوڕەکەم بووم!

دواتر بە پاڕانەوە لێی بوارێکم دروستکرد لە بری چوونم بۆ
نێو کتێبە ئینگلیزییەکان کە هەر شەش نهۆمی کتێبخانەکە شێوە
کێکە چوکڵێتەکەیان جەنجاڵ و شیرینتر کردبوو، چەند خولەکێک
لە بەشی زمانەکانی جیهان بمێنینەوە.
مخابن، بەشی زمانی کوردی تێدا نەبوو! ئەگەر کتێبێکیش بە
زمانی کوردی هەبووایە، کارمەندەکە لە بری چوون بۆ بەشەکانی
زمانی چینی و کۆریای و ژاپۆنی، زوو کتێبەکە لە نێو کتێبە
عەرەبی یان فارسییەکاندا دەشاردەوە. من لە بەشی عەرەبی
وەستابووم و نیگای چاوەکانم لە گەڕان بە دوای کتێبکی
وەهادا شەکەت و ماندوو بوون. بۆیە کەمتر لە خولەکێکم پێ
چوو لەو کاتەی کوڕەکەم پەتی پانتۆڵەکەمی وەک ئەوەی یاڵی
ئەسپێک بێت و ڕایبکێشێت، بە شێوەیەکی خۆنەویستانە زوو ملی
دوو کتێبم ڕاکێشا.
(عشیق المترجم) عەشیقی وەرگێڕ – جان دوست
(مدینە بخار) شاری هەڵم – کارلوس رویز زافون
هەڵبژادنی ئەم دوو کتێبە دوو ڕێکەوتی سەیری بە دوای خۆیدا
هێنا کە مینا ئاخافتنەکەی کوڕەکەم لە نێو شەمەندەفەرە
خێرایەکەدا، هەنووکە هیچ لێکدانەوە و □اق□ی□کم بۆیان
بەردەست نییە. من جان دۆستم لە نزیکەوە نەدەناسی، لێ
دەمزانی وەک دۆستێکی گیانی و لە هەر کەسێک چاتر شیا بوو
بەرەو هەواری ئەحمەدی خانی و نێو تەمومژەکەی ڕۆژە
ناخۆشەکەی لە سێدارەدانی پێشەوا – م بەرێت. لێ، کالۆس رویز
زافۆن ناوێک بوو لە نێو سێبەری با.
من گەرەکم بوو بەر لەوەی کوڕەکەم بە ساندویچێکی مەکدۆناڵدز
ژەمە تەندروستەی تێشتی سەر لە سپێدەی ئەو ڕۆژە وێران بکات
و بیکات بە ئەمریکایی، کەمێک پیادەڕۆییم خستە بەردەمی و
گوتم:
_ کوڕم، بەر لە مەکدۆناڵدز بەرەو شاری چینییەکان دەچین و
سیم کارتێکی تەلەفۆن بۆ خوشکت دەکڕین!
شاری چینی مۆڵگەیەکی بازرگانییە کە لەم سەردەمەدا لە سەر
دڵی زۆرینەی شارەکانی دونیا شین بووە و جێگەی بۆ خۆی بۆ
سەدەکانی داهاتوو کردۆتەوە. لە مۆڵێکی نێو شارە چینییە
گچکە و بازوو بە هێزەکە چووینە ژوورە و پەیکەرەکەی سن یات
سن بە چەندین جاری ڕووی مردوویییەوە لە پێشوازیدا وەستابوو.
کەچی، کوڕەکەم زۆر زرنگ بوو زوو لە ڕووخسارەی پەیکەرەکەدا
بێ جێگەیی و نەبوونی مەکدۆناڵدزی لە نێو مۆڵەکەدا
خوێندەوە.

دوای چەند خولەکێک زوو ک□ پرۆکەیێکی تەلەفۆن فرۆشتنمان دۆزییەوە و من زوو داوای سیم کارتێکی تەلەفۆنم کرد. بە دەستێکم دەستی کوڕەکەم گرتبوو و بە دەستەکەی دیکەیشم دوو کتێبەکە. من بە درێژایی ڕێگای دوای دەرچوونم لە کتێبخانە شێوە کێکەکە، ڕووی پێشەوەی کتێبەکانم لە لای لەشم کردبوو و خوازیار نەبووم کەس بزانێت چی دەخوێنمەوە.

دەستی کوڕەکەم بەردا هەتا سیم کارتەکە لە گەنجە جوان و سەر و س□م□□ و ڕیش زۆر ڕەشەکە وەربگرم کە بە سەرسوڕمانێکی زۆرەوە وشەی (عشیق) م لە سەر باسکی چەپی خوێندەوە کە بە ڕێنووسێکی تێر و پڕ لەوێدا کوترا بوو. ڕۆژێکی سەیری پڕ لە وزە بوو و پیاسە کردن لەگەڵ کوڕە دە ساڵییەکەم هەر لە دەستپێکدا بە سەیری دەستی پێکردبوو.

بۆ ئەوەی پتر لە دونیای گچکە و جوانەکەی کوڕەکەم دانەبڕێم، نەمویست لە گەنجەکە بپرسم کە خەڵکی کوێیە؟ یان نهێنی نووسینی وشەی (عشیق) لێبپرسم بزانم کە لەسەر باسکی چەپی کوترابوو. من بۆ جاری دووەم لە بەرگی کتێبەکەی جان دۆست (عەشیقی وەرگێڕ)م ڕوانی و لە بەرانبەر ڕێکەوتە سەیرەکەدا گەلێک ش□□زام و بە خۆمم گوت:

_ هەر لە کەناری مانای (عشیق) بمێنەرەوە و مەچۆ بنج و بنەوانی ئەم وشەیە سەرکێشە!

بۆیە لە سەروبەندی وەرگرتنی سیم کارتەکە خۆم لە هەر جۆرە پرسیار کردنێک لە گەنجکە بوارد! چونکە من لە ناخەوە و لە دەرەوە زمان لاڵ و مات وەستا بووم و نەمدەزانی چۆن □اق□ ب□ هەڵبژاردنی خۆنەویستانەم بۆ ڕۆمانەکەی جان دۆست بکەم و پێوەستی بکەم بەو ساتەوەختەی تیێدا بووم.

ئیدی بە کێشکردنێکی دیکەوە بۆ پەتی پانتۆڵەکەم، بلەز وە دوای داخوازی دڵی کوڕەکەم کەوتمەوە و لە مۆڵەکە دەرچووین.

دەتگوت شەقام و جادەکانی شار هەرچی مەکدۆناڵدز هەبوو هەڵیانلووشیبوو! من و کوڕەکەم بۆ ماوەیێکی درێژ بە پیادەڕۆیی جادە و شەقامەکانمان دەبڕی و چاومان کردبوو بە هەشت چاو. لێ دوای نزیکەی بیست خولەک ڕێکردن، سەرباری ئەوەی من شارەزای کون و کەلەبەری شارەکە بووم مەکدۆناڵدزێکمان نەدۆزییەوە! لە بری ئەوە دەتگوت وزەی شاراوەی کات لە ناشوێندا وەها بە ڕژدی پێوەستی کردبووم بە ناونیشانی ئەو دوو کتێبەی لە خۆڕا و بەبێ هیچ پلان و بەرنامەیێک بۆ خوێندنەوە لە کتێبخانەکەدا دەستم بۆیان بردبوو. خۆیشم نەمزانی چۆن پێیەکانمان ئێمەیان بەرەو

پارچەیەکی دیکەی شار بردبوو کە پێی دەڵێن Gas Town کە هەمیشە پڕە لە گەڕیدەی بیانی. لە ئەوەی لێی نادۆزرێتەوە، مەکدۆناڵدزە!

لە شاری هەڵم – (مدینە بخار) و هەمان ناوی دوا کتێبی زافۆن، دەش دامابووم و نەمزانی چۆن وەڵامی کوڕەکەم بدەمەوە.

کەمێک بە دیار کاتژمێرە هەڵمییەکە وەستاین! هەتا لە سەرە کاتژمێرەکەی زوو دا دەهات، کاتژمێرەکە دەست بە فیکە لێدان بکات و ئاوازەکەی کەمێک شادمانی بخاتە نێو دڵی کوڕەکەم و هاواری گەدەی لە بیر بچێتەوە.

وادەی گەشتە سەیرەکەی خۆم و کوڕەکەم بە نێو دڵی شاردا هێشتا خۆی نەدابوو لە دوازدەی نیوەڕۆ. من لە ترسی پێشهات و ڕێکەوتی تر، هەنگاوەکانم خێراتر کرد، هەتا ماکدۆناڵدزێک لە ژێر باڵەخانەیەکی شووشەییدا لە پڕ بە مەنی دەرکەوت و مینا بووکەڵەیەک دەستەمۆی نێو نیگای چاوە جوان و تیژەکانی کوڕەکەم بوو. ئەو یەکسەر وەک ئەوەی چووبێتە دونیای هەزار شەو و یەکشەوەوە و، پاڵەوانێک بێت لە بەردەم دەرگەی ئەشکەوتی سم سم وەستا بێت، بلەز گوێی کتێبێکی نێو دەستمی ڕاکێشا دەتگوت تەڵەی شتێکیان لێ دەکاتەوە، هاواری کرد: بابە، مەکدۆناڵدز!

بەر لەوەی ئەم کوڕە جوانەم لە دایک ببێت و ڕۆژگارەکانم بە هەبوونی وزە بەخشی ڕووناک بکاتەوە، ئێوارەیەک لە شەقامێکی جەنجاڵی شاری هەولێر پیاسەم دەکرد و پیاوێک هەڵتوک بەرانبەرم دەهات و لە شێوەی جلوبەرگ و قژی لوولی دیار بوو هونەرمەندێکی نیگارکێشە. ئەو لە خۆڕا و بە بزەیەکی نیگەران و شەرمن منی وەستاند و گوتی: برا، تۆ شێوەت زۆر لە نووسەرێکی پەراوێزخراو دەچێت کە یەک تاکە ڕۆمانی هەیە بە ناوی (ئیلشا).

_ من، نووسەر نیم. بەڵام پێم خۆشە ببم بە نیگارکێش!

- پەککو! دەڵێت هەر لە دەستپێکەوە من و تۆ بە یەکدی ناگەیین. چونکە من نیگارکێشم و پێم خۆشە ببم بە نووسەر!

نیگارکێشە قژ لوولەکە ناوی سەردار سنجاوی بوو و گوتی کە ئەو لە داخی ڕۆمانێکی ئاست نزم و پڕ لە هەڵەی زمانەوانی بە ناوی (ئیلشا) چەند ساڵێکە حەزێکی وەها لە نێو دڵی شین بووە. بۆیە بڕیای داوە کە ئەگەر ڕۆمانێک لە سفریشەوە نەنووسێت، بە دوای نووسەری ڕۆمانی (ئیلشا) بگەڕێت و بەڵکە دەیدۆزێتەوە و ڕێگەی پێ دەدات ڕۆمانەکەی سەر لە نوێ

بنووسێتەوە.
من لە بەرانبەر ئەو پیاوەی ناوی سەردار سنجاوی بوو لە ئاشی خەیاڵێکدا بووم و خوازیار بووم هەر چی زووە سواری شتێکی لەمەڕ بەڕەکەی عەلائەددین بم و بە پشتەوەی ئۆقیانووسەکان بفڕم. لێ، نازانم بۆچی ئەو هەندە ڕژد بوو لە سەر پتر مانەوە و پێداگریی زۆری کرد کە وێکڕا بچین لە قاوەخانەیەکی نزیک پەیکەرەکەی گاد گروس دابنیشین.
سنجاوی بەر لە دوو ساڵ ڕێکەوتێکی لەگەڵ خوێندنەوەی ڕۆمانی (ئیلشا) بۆ پێشهاتبوو و نەیدەزانی هۆکاری چییە!؟ ئیدی لەو ساتە وەختەوە دەی هەمیشە دەیخواست بە کەسێکی بگێڕێتەوە. ڕێکەوتەکە لە ناخی سنجاوی نیاز و ئارەزووی بە بازدانێک دروست کردبوو کە تێیدا بڕیار بدات بە یەکجارەکی پشت لە ڕەنگ بکات و ببێت بە هاودەمی تیپ و وشان!
قاوەخانەکە کەشێکی خۆش و ئارامی هەبوو. ئەگەر مرۆ هیچی لە هەگبەیش نەبووایە، ئاخاوتن لە خۆڕا دروست دەبوو. سنجاوی پتر لە من چووە نێو باس و خواستە قووڵەکان و بە ڕێزێکی زۆرەوە سەیری هونەری نووسینی دەکرد و دەیگوت هەر تەپ و وشەیەک لە کاتی خوێندنەوەدا لە پێش چاوی وی بە دەیان ڕەنگ و شێوە خۆیان دەنوێنن.
من هیچم پێ نەبوو لە ئاستیدا لە سەر زمانم دەریبڕم! بلەزم بووم زوو بچێتە نێو باسەکە و منیش وەدوای کاری خۆم بکەوم بە وەدەستهینانی قیزای وڵاتێک. نازانم لەبەر چی سنجاوی ناوی شوێنی ژیانی بە وشترالیا دەهێنا لە بری وەی پێوەستی بکات بە ناوی تەرەیەکی ناوداری کورد بە ناوی سیندی!
_ بەڕێز سنجاوی باسی ڕێکەوتە ناکەیت؟
▪ ببورە برا، من خۆمم لە نێو باس و خواستدا لە بیر چوو!
_ نا، ئاسایە.
▪ ڕۆژێک خزمێکیم ڕۆمانێکی بۆ هێنام کە خۆی نەیتوانیبوو بیخوێنێتەوە! بەڵام، من هەر زوو وێنەی سەر بەرگی کتێبەکە سەرنجی ڕاکێشام و هونەرەکەم ناسیەوە. وێنەکە بریتی بوو لە پەیکەرێکی بچووکی برۆنز کە تێیدا مەلێکی مەزن سەری مرۆڤێکی خەمناک و سەر ڕووتی پێوە بوو. شتێکی زۆر جوان بوو و هەتا ڕۆمانەکەم هەمووی نەخوێندەوە نەمزانی کە نووسەری ڕۆمانەکە یان ئەو دەزگایەی کتێبەکەی چاپ کردبوو چەندە لە هەڵبژاردنی ئەو وێنەیە بۆ بەرگی کتێبەکە لێزانی نواندبوو. ڕۆژی هەینی بوو و کە دەستم بە خوێندنەوەی ڕۆمانەکە کرد و لە ڕۆژی دووشەممە تەواوم کرد. من بە مەبەست دەڵێم تەواو بوو چونکە

جگە لە ڕێکەوتەکە و ه□ن□د□ک و□ن□ای جوانی نێو ڕۆمانەکە
نەبێت، بە دیدی من ڕۆمانەکە هەر لە سەرەتاوە مردووە و
پێویستی بە نووسەرێکی شارەزاترە زیندووی بکاتەوە.
برا پەلە مەکە، هەنووکە دەچمە سەر گێڕانەوەی ڕێکەوتەکە. بە
دەر لەوەی کارەکتەری سەرەکیی ڕۆمانی (ئلیشا) ک□ تا یێکی
گەلێک خەمناک و تراژیدی چاوەڕوانی دەکات. من گەلێک چێژم لە
خوێندنەوەی چیرۆکی ئەویندارییا□ک□ی نێوی وەردەگرت و بەلامەوە
ئاکارێکی زۆر جوان بوو. پاش نیوەڕۆی ڕۆژی شەممە بوو و
نازانم لە چی شوێنێکی نێو ڕۆمانەکەدا بووم لەو کاتەی بینیم
مێرووول□ یێک بەسەر پانتایی ڕووپەلەکەدا زۆر بە بێباکی پیاسە
دەکات. نازانم بۆچی پەنجە گەورەم بە نیازی کوشتنی بەرەو
مێرووولە گەلێک ورد و گچکەکە درێژ کرد، بەڵام ئەوەی جێگەی
سەرسامی و باوەڕنەکردنم بوو ڕووی دا.
چونکە لەو کاتەدا بینیم مێرووولەکە یەکسەر چوو لەسەر وشەیێک
وەستا کە نووسرابوو، مەمکوژە!
لە دوای ئەم دانیشتنە، کۆتا ئاخاوتنی سنجاوی ئەو بوو کە
ئەگەر ڕۆمانی (ئیلشا) هیچ سوودێکی بۆ ئەدەب و زمانی کوردیش
نەبووبێت، خۆ ڕۆژێک لە ڕۆژان مێرووولەیێکی لە مردن ڕزگار
کردووە!
لەگەڵ سنجاوی، ئێمە جارێکی دیکە یەکدیمان نەبینییەوە.
لە ماکدوناڵدز تۆڵەی کاتی ون بووی کوڕە دە ساڵییەکەم بە
نزیکەی دە دۆلارێک سەندەوە. لە کاتژمێر دووی پاش نیوەڕۆ بە
هەمان ڕێگەی چوونمان بۆ کتێبخانە کێکە چۆکڵێتیەکە بەرەو
ماڵ گەڕاینەوە. وەبیرهاتنەوەی ڕوودای یەکتر ناسینم لەگەڵ
سەردار سنجاوی کەمێکی مابوو مینا کاتژمێرەکانی کوڕەکەم لە
دەرەوەی شوێنی مەکدۆناڵدز ببێت بە گەڵایێکی پایزی بەر با.
لە دوای تێپەڕینی چەند هەفتەیێک و خوێندنەوەی هەردوو
کتێبەکەی دۆست و زافۆن، ڕۆژێک لە ماڵەوە بە دیار شاشەی
تیڤی دانیشتبووم و بە ڕێکەوتێکی گەلێک سەیر دیمەنی سنجاویم
بە گەردێک لە گۆڕانی ڕووخسارییەوە بینی کە لەمەڕ
پیشانگایێکی هونەری نوێی بە ناوی (دوای گورزە
ڕوونا کییەکان) ئاخاڤتنی بۆ پەیامنێری کەناڵەکە دەکرد.
ماوەی یازدە ساڵ بوو مینا سنجاوی ڕوو ماندوو و پرچ هەنووکە
ماشوبرنج، پەنا بەری و دووری لە زیدی باو و باپیران بە
نادڵی خۆم بۆ منیش ببوو بە چارەنووسێکی هەناسە درێژ و
نەگۆڕ. شوێنێکی وەها دوور کە مرۆ هەرگیز بە سانایی بۆی
نەلوێت سەردانی خوشک و برایانی بکاتەوە، چی جای کەسێک کە

تەنیا یەک جار بە دیداری گەیشتبێت.
من پێشتر هەوڵێکی وەهام نەدابوو پردی پێوەندیێکی تۆکمە لەگەڵ سنجاوی ڕۆنا بکەم، هەتا ڕۆژێکیان لەو کاتەی لە خۆڕا دەستم بە نێو ڕووپەلەکانی فەرهەنگێکی زمانی ئینگلیزی دەگێڕا کە لە کوردستانەوە لەگەڵ خۆم بۆ ئەودیوی ئۆقیانووسەکانم هێنابوو، ژمارەی تێلیفۆنی ویم لەسەر پارچە کلینیکسێکی بچووکی نەخشاو بە لۆگۆی قاوەخانەکەی شاری هەولێر دۆزییەوە. ئەویش لە ڕۆژێکدا بوو کە دەمێک بوو لە خوێندنەوەی ڕۆمانەکەی جان دۆست و کۆچیڕۆکەکانی کارلۆس زافۆنم ببوومەوە کە یەکێکیان دەربارەی نیگارکێش و تەلارسازێکی ناوداری شاری بەرشەلۆنە بوو بە ناوی ئەنتۆنی گاوی.
لە ڕۆژانی پشوو بۆ تێشتی سەر لە سپێدە من هەمیشە ئاق□گاد□ یێک لە شێوەی چوارگۆشەی بچووک بچووک پارچە دەکەم و لەگەڵ هێلکەی برژاودا تێکەڵی دەکەم. جارێکیان بەر لەوەی توێکڵ و ناوکەکەی ئەم میوە سوودبەخش و سەوز و چێژ خۆنەسەپێنە فڕێ بدەم، هەموویيم لە سەر مێزەکە دانا و لە خۆڕا لە ژێر دەستم شێوەی مرۆیێکی لێ دروست بوو. سەرەتا وەهام زانی کارە سادە و شێوە هونەرییەکەم بە هۆکاری تەواوکردنی خوێندنەوەی چیرۆکەکەی زافۆنەوە بووە دەربارەی گاودی. لێ، دواتر پاش ئەوەی ژمارەی تێلفۆنی سنجاوی لە نێو فەرهەنگەکەدا وەگیر دەکەوێتەوە و، بڕیار دەدەم دواتر لە ڕێگ□ی قایبەرەوە نامەیێکی کورتی بۆ بنێرم. وێجا بەزمەکە لەوەیش سەیر و واوەتر دەڕوات!
هەنووکە ڕۆژ و شوێنی دانیشتنەکەم لەگەڵ سنجاوی وەبیرم دێتەوە لە ٠١/٠٦/٢٠١١ لە شاری هەولێر. چونکە سنجاوی لە سەروەختی نووسینی ژمارەی تێلیفۆنەکەی لەسەر پارچە کلینیکسەکە گوتی : برا، سەیری ئەم ڕێکەوتە بکە، کۆدی تێلیفۆنی وڵا تەکەی لێی دەژیم ژمارە شەست و یەکە!
دیدارێکی کورت و پڕ لە وزە بوو. ئەنجامەکەی لە دەرچوونماندا لە قاوەخانەکە کەمێکی لێ وەدەرکەوت و سجاویم بەهۆیەوە باشتر ناسی. لە سەر جادەکە ژنێک بەرەو ڕوومان هات و منداڵێکی ساوای لە باوەش بوو و نازانم چۆن وەها زوو درکی بەوە کردبوو کە بۆنی دۆلار پتر لە سنجاوی دەهات لەوەی لە من. بۆیە بە ڕوویێکی خەمناکەوە لە بەرانبەریدا وەستا و دەستی پان کردەوە و گوتی کە لە شارۆچکەی گوڵاڵەوە هاتووە، پاش ئەوەی گروپێکی توندڕەو هاوسەرەکەیان لە پێش چاوانی و

لەبەر دەرگەی ماڵەکەی وەبەر گوللە دابوو.
سنجاوی گەلەک بەخشندە دەرکەوت و گوێی پارچە دۆلارەکی لە نێو گیرفانەکی ڕاکێشا کە وێنەی پیاوەکی تووڕەی سەر و سمێڵ و ڕیش پڕی لەسەر بوو و بە شەرمەوە بە ژنەکەی درێژ کرد. ژنە بەر لەوەی بڕوات، لەگەڵ هی سنجاوی گوڵییەکانی منیشی پێ کرد لە ستایشی جوان و وشەی شیرین و نزای پاڕانەوە لە خودای مەزن کە دەست بە تەمەنمانەوە بگرێت.
بەر لەوەی کوڕەکە دە ساڵییەکەم ئەو ڕۆژە وە ئاگا بێت، بە ئایفۆنەکەم چەند وێنەیەکی پیاوەکەی لە پاشماوەی ئاڤەگادەیەکە دروستم کردبوو، دەجرکێنم. دواتر کە ئێوارە دادێت و وەک ئەوەی داهێنانەکی گەلەک مەزنم ئەنجام دابێت بە شێوەیەکی وەها لە هونەرە سادەکە دەڕوانم و ناخوازم تێکی بدەم. بە خۆ وەدەرهێنانەکی ساویلکانە لە بەرانبەر داهێنانە مەزن و بەرچاوەکانی پاڵەوانەکەی چیرۆکی زافۆن و دەرکەوتنی سنجاوی لە کەنارەکی جیهانیدا، ژمارەکەی بە کەدی (٦١) وە لە ڤایبەرەکەم لێ دەدەم و وێنەکە لەگەڵ پەیامێکی کورت بۆ کیشوەرە دوورەکەی ژێر گۆی زەوی دەنێرم.
بە شێوەیەکی سەیر دیمەنی پیاوە ئاڤەگادەیەکە دەستەکی گەلەک کورت بوو و قاچەکیشی گەلەک درێژ. من لە بارەکی دارایی واوەتر و گەلەک جوداتر بووم لەو ڕۆژەی کە مینا سنجاوی نەشیا بووم هاوکاری ژنە گوڵالییەکە بکەم. بەڵێ دەتگوت شتەک لە نەستمدا بە دروێنەی کاتەکی بەسەرچوو هەڵیکوتابووە سەر پەنجەکانم، نامەکەی ڤایبەرم بە سنجاوی بەو شێوەیەی خوارەوە نووسی:
بەڕێز سنجاوی،
سڵاو،
(بە دەر لەم پەرەگرافەی خوارەوە، تەواوی ناواخنی نامەکە لەم چیرۆکەدا پەڕیوە!)
خودای میهرەبان مرۆی بە ئەندازەیەک خۆش دەوێت، ئەگەر لە شوێنەک مووی سەری پیاوەک هەڵوەری، لە شوێنەکی دیکە ڕووی ژنەک وەک مانگی تابانی لێ دێت. کەسەک دەستەکی کورت بوو بە هاوکاری، لە ئەگەر بە چاکی لەشی خۆی ڕابمێنێت، دەبنێت قاچەکی چەندە درێژە بە سەردانی. مرۆ چاکە، کەمەک تێڕامانی هەبێت و لە ڕۆژگارەکانی گەرین پەند وەربگرێت. واتە وەها چاکە ئەو بە ئاوەدانکردنی ناخی خەریک بێت لە بری بە نایلۆن کردنی ڕووخساری. ئاڤەگادە میوەیەکە، لە دەرەوە ڕەنگی تەڵخە و جوانیەکی ئەوتۆی نییە، لێ کە ناخی دەکەیتەوە سەرباری

بەتامییەکەی، سەوزییەک دەبینی هەندەی بەهاری دەڤەری چەمان گەش!
هاوڕێت
دڵدار
١٠/٠١/٢٠٢٣

لە دوای هێناردنی پەیامەکەم من هەرگیز چاوەڕوان نەبووم وەڵامەکەی وەها بە زوویی وەربگرمەوە، بە تایبەت کە کەسی بەرانبەر ناو و دەنگێکی هەبێت و لە بوارێکدا گەلێک داهێنەر بێت. سنجاوی نامەکەی وەها نووسیبوو کە ڕەنگدانەوەی یەکتر ناسین و دیدارەکەی قاوەخانەکەی بە جوانی پێوە دیار بوو.

لە، ئەوەی لە هەموو شتێک پێداگری لەسەر کردبوو، ئەوە بوو کە ناردنی مرۆ ئاڤەگادەییەکە بەدەر لە شێوە هونەرییەکەی جێگەی ئاماژەیە بە ڕێکەوتێکی گەلێک سەیر و ناوازە و باوەڕنەکراو.

سنجاوی نووسیبووی سەرباری ئەوەی کە ئەو بە هیچ شێوەیەک لەو خەیاڵەدا نەبوو دوای پتر لە دە ساڵ لە دیداری ئەو قاوەخانەکە، جارێکی دیکە بە ڕووداوەکە پەیوەست ببێتەوە. شتی گرنگتر ئەوە بوو کە لەو کاتەی نامەکەی منی لە ڤایبەر پێگەیشتبوو، ئەو لە قاوەخانەیەکی لاچەپەکی شارەکە دانیشتبوو کە چەندین ساڵ بوو بە هۆی مژووڵی ژیان و کارە هونەرییەکانی بۆی نەچوو بوو.

پێشتر لەو کاتانەی هەمیشە سەردانی قاوەخانەکەی کرد بوو، هەرگیز بە ڕێکەوتیش منداڵێکی نەبینیبوو لە نزیکی شوێنەکەدا یاری بکات یان تێپەڕێت. لێ، لە سەروەختی کردنەوەی پەیامەکەی ڤایبەر، دەبینێت دوو منداڵ لەسەر جادەکە تۆپێن دەکەن و دواتر لە پڕ تۆپەکەیان لێ هەڵدێتە دەبێت بە دووری پیادە ڕێییەکە دەچێت. لەو کاتەدا پیاوێکی کەڵەگەت بەوەدا ڕێت دەبێت وەک ئەوەی مرۆیە لە ئاڤەگادەیەکە بێت و لە نەو تەلیفۆنە دەستییەکەییدا دەرچوو بێت. یان لە پێش چاوی سنجاوی شێوەی گەلێک لە باڵندە مرۆیینە سەر ڕووتەکەی سەر بەرگی ڕۆمانی (ئیلشا) دەچوو کە لە دوورەوە بە لای وی فڕیبێت. کەچی ئەوەی جێگەی تێڕامان و سەرسامی بوو سنجاوی بوو کە دەبینێت پیاوەکە دەستێکی لە نیوە بڕاوەتەوە و کورتە، لە قاچێکی درێژ کردبووەوە بە ئەوەی شووتێک لە تۆپەکەوە بدات بە لای دوو منداڵەکەی بگەڕێنێتەوە.

لە ئاست ئەو ڕێکەوتەدا کە هاوکات بوو لەگەڵ کردنەوەی پەیامەکەی ڤایبەر، ئەو لەسەر کورسیی قاوەخانەکە بە ماوەیەک

دۆش داما بوو و نەیدەزانی چی لێکدانەوەیێک بۆ پێشهاتەکە بە زەیندا بھێنێت. لێ، بەر لەوەی دیمەنەکەی زۆر لە پێش چاودا بگۆڕێت، یەکسەر وێنەی پیاوەکە بە ئایفۆنەکەی دەگرێت و هەر لەوێدا لەگەڵ پەیامێکی کورتدا بۆ منی ڕەوانە دەکا تەوە.
لێرەوەڕا بە هۆی وێنەی پیاوە ئاڤەگادۆییەکە و پەیامەکەم پردێکی پتەو لە پەیوەندی لەگەڵ سنجاوی نیگارکێش چێ بوو و دواتر ئەو لە هەموو نامە و تێلیفونەکاندا پێداگری لە یەک شت دەکرد کە من ڕوو بکەمە بواری نووسین. سنجاوی پێی وەها بوو هەر ڕۆژێک پەنجەکانم بخەمە سەر کیبۆردی لاپتۆپەکەم دەشێم سەرەداوی چیڕۆکێک بە شێوەیێکی گەلێک چاکتر و ڕەوانتر لە هی نووسەرە نەناسراو و پەراوێزخراوەکەی ڕۆمانی (ئیلشا) بگێڕمەوە.
لێ، هێندەی دەمهێنا و دەمبرد نەدەشیام خۆم لەو ڕێگەیەی هاتونەهاتەی نووسین بدەم. نەمدەویست وەک نووسەری ڕۆمانی (ئیلشا)م بەسەر بێت و شتێک بنووسم کە کەس توانای خوێند نەوەی نەبێت. لێ، سنجاوی بە پێچەوانەوە بە جۆرێکی دیکە لە ڕۆمانەکەی دەڕوانی و دەیگوت کە ئەو هەر کاتێک وێنەی ئایلان کوردی لە شوێنێکدا دەبینێت یەکسەر چاوانی پڕ لە ڕوندک دەبن و بەشێکی گرنگی ڕۆمانی (ئیلشا) وەبیر دێتەوە. هەروەها سەرباری یادەوەرییەکەی خۆی لەگەڵ مێروولەکەدا و هەواڵی بەردەوامی ئەو بەلەمانەی لە ئاوەکاندا نقووم دەبن ڕووداوەکانی دیکەی نێو ڕۆمانەکەی بە ئاسانی لە پێش چاوانی وێڵ ناکەن. بۆیە بیرۆکەی زیندوو کردنەوەی ڕۆمانەکە، شتێک بوو سنجاوی هەرگیز نەیدەتوانی لێی هەڵبێت.
دوا جار ملم بۆ پێداگرییەکەی سنجاوی دا و هێندێک پشکنینم دەربارەی ڕۆمانی (ئیلشا) کرد. لە دوای نزیکەی نیو کاتژمێر گەڕان بە نێو تۆڕەکانی ئینتەرنێتدا، بەدەر لە یەک تاکە نووسین کە هی ژنێکی نووسەر بوو بە ناوی مریەم، لە هیچ شوێنێکی دیکە شتێکی وەها بەرچاو دەربارەی ڕۆمانەکە نەبوو. لە بری ئەوە ئەفسووس زۆر بە زوویی لە سایتێکی دیکەدا هەواڵی مەرگی ئەو ژنە خانەدانە دەخوێنمەوە کە مینا پاڵەوانی ڕۆمانی (ئیلشا) نەخۆشی شێرپەنجە بۆی بوو بە گورگێکی گەلێک دزێو و ناوەختە.
من لە بیرۆکەی نووسین سارد ببوومەوە و خوازیاربووم تەنێ کوڕە دە ساڵییەکەم بە کوردیێکی جوان ئاخافتن بکات و بنووسێت و بخوێنێتەوە. بۆیە بۆ سبەینێ ئەو ڕۆژە پلانێکم

ڕێکخست کە جارێکی دیکە بچینەوە کتێبخانەی گەورەی شار و هەردوو کتێبەکەی جان دۆست وکارلۆس زافۆن بگەڕێنینەوە و بەڵکە ئەجارە کتێبێک بە زمانی کوردی دەدۆزینەوە.

بۆ شەوێ لەگەڵ خەونێکی سەر سوریالی و بن بەترس وەئاگا هاتم و ڕووم ئ□ارەقەی ساردی لێ دەچۆڕایەوە. لە خەونەک□م□دا سوارچاکێکی سەردەمەکانی دێرینم دەبینی کە سواری سەر پشتی گیانلەبەرێکی زەبەلاح ببوو و لە دوورەوە نەدەشیام هیچی لێ هەڵبێنم. دیمەنەکە لە نێو گەردەلوولی تۆز و خۆڵێکی وەها بوو و ئاسان نەبوو هیچ ناوێک ب□ ب□□ای سوارچاکەکە و گیانلەبەرەکە هەڵبڕیت. کاتێکی زۆری نەخایاند سوارچاکەکە بە تاو بەرەو ڕووم دەهات وەک ئەوەی شتێک بینیبێت کە لە من نادیار بێت. چاوەکانم هەڵگڵۆفی و نیازم وەها بوو دیمەنەکە لە نێو تۆز و خۆڵدا بە جوانی ببینم. لەو کاتەدا بوو سنجاویم بینی بەسەر پشتی کەنگەرێکی زەبەلاحەوە بوو کە سەر وشتری پێوە بوو. سنجاوی بەرەو نزیکتر دەهات و هاواری لێم دەکرد: کاکە بەردەمم بەردە!

لەو کاتەدا من لە شوێنی خۆم بە تاو ڕاپەڕیم و یەکسەر ئاوڕم بۆ لای پشتەوە دایەوە. لێ، چی ببینم! مرۆیە ئاڤەگادۆییەکە مینا کارەکتەرێکی ترسناکی نێو یارییە ئەلیکترۆنییەکان دەستی کوڕە دە ساڵییەکەمی گرتبوو و خەریکە بیڕفینێت. دیمەنێکی گەلێک ترسناک بوو و من لە شوێنی خۆمدا وشک ببووم و ن□م□د□زانی چی بکەم. ئیدی، دڵی خۆم بە چاو گێڕان بۆ سوارچاکەکە دەدایەوە کە ناوی سنجاوی بوو.

من هێشتا دەستم نەکردبوو بە کەپر بۆ چاوەکانم کە ئەوجارە سنجاویم بینییەوە خێراتر کەنگەرەکەی بەسەر شەقامێکی قیڕتاودا تاو دەدا و وەدوای پیاوە ئاڤەگادۆیەکە کەوتبوو و هاواری دەکرد: مەکە دۆناڵدە دز! مەکە دۆناڵدە دز!

من لە ئاکامەکانی هات و هاوارەکە نەدەگەیشتم و نەمدەزانی پێشهاتەکە خەونێکە دەیبینم. لێ، دەنگی دوا تیپ لە هاوارەکەی سنجاوی ویزەویزێکی سەیری خستبووە نێو گوێچکەکانم و کەمێک مابوو پەردەکانی بتەقن. لە تاو ئازار خۆیشم نەمزانی چۆن لە پڕ لە سەر جێگەی خەو ڕاپەڕیم و بە دوو چاوی بە خەوەوە بەرەو ژووری کوڕەکەم چووم.

سەر لە سپێدە کوڕەکەم بە بزەیێکی جوانەوە لە خەو ڕا بوو و بەیانی باشی بە زمانی ئینگلیزی لێم کرد. لە بەرانبەردا من بە هۆی شادمانی خەوتنم لە ژوورەکەی بە زوویی پێشنیازی چوون بۆ کتێبخانە، لەگەڵ مەکدۆناڵدزم خستە بەردەمی. کەچی ئەوەی

هەرگیز چاوەڕوانی نەبووم ڕووی دا. کوڕەکەم لە خۆڕا دوو وشەی بە زمانی شیرینی کوردی هێنایە سەر زاری و یەکسەر گوتی:
بابە، کەباب!
لەگەڵ بیستنی ئەو پەرسڤەی کوڕە جوانەکەم، دەم بوو بە کەباب و ڕوندکی نەو چاوەکانمی کرد بە هەڵم. ئیدی وەک ئەوەی زێڕ و زیوم لە ئەشکەوتەکەی سم سم دۆزیبێتەوە یەکسەر خەم گەڕی و دەستی کوڕەکەم گرت و بە دەرەوە چووین.
لە دوای خویندنەوەی چیرۆکەکانی زافێن بە هەواڵی مەرگی ناوەختەی ئەم نووسەرە کەتەلانییەیشم زانیبوو بە نەخۆشی شێرپەنجە! بۆیە بە نیاز بووم هەر بگەم کتێبخانەکە داوای ڕۆمانە بە ناو ودەنگەکەی (سێبەری با) بکەم. کوڕەکەم بە درێژایی دوو کاتژمێر مانەوەمان لە کتێبخانەکەدا ئارامیەکی وەهای نواند کە چاکە لە دەرەوەی چیرۆکدا پێسن و گێڕانەوەی بۆ بکرێت. ئەو لە چاو جاری یەکەمی چوونمان بۆ کتێبخانە، نێوانی زەوین و ئاسمانی پێشان دا و دەتگوت شەوی پێشوو خەونێکی سەد و هەشتا پلە پێچەوانەی ئەوەی منی بینیبوو.
من بەر لەوەی خۆم لە پێش پیاوە سەر قژن و ڕیشدارەکەی پێش کاونتەرەکە ببینمەوە و داوای ڕۆمانە جوانەکەی کارلۆس زافێنی لێ بکەم، لەگەڵ کوڕەکەم بە نێو بەشی زمانەکاندا گەڕا بووین و کاتێکی زۆرمان بۆ سەیرکردنی ناونیشانی جوانی کتێبان زیندوو کردبووەوە. دواتر هەر کە پێمان نا نێو بەشی زمانی فارسی لە نێو کتێبە ڕەسەن و وەرگێڕاوەکاندا کەمێک ماینەوە. دواتر من یەکسەر خەریک بوو باڵ بگرم لەو کاتەی کتێبی ئەلفوبێی کوردی ئەمین باڵدارم بینییەوە کە دیار بوو بە ئازارەوە شوێنی خۆی لە نێوان دوو کتێبی شان و مل زلی مێژوویی کردبووەوە. چونکە لەو کاتەی کتێبەکەم دەرهێنا، بینینم بەرگەکەی کەمێک گۆچراو و دڕا بوو. ئیدی، دوو دڵیم نەکرد لەوەی زوو ڕووپەلەکانی کتێبە بە نیگای چاوانی گەشی کوڕەکەم بکەمەوە و بە ئەوەی بە دەر لە وێنەی ڕەنگاوڕەنگ بە شێوەی تیر و کەوانی تیپەکانیش ئاشنای بکەم. بە پێچەوانەی جاری پێشوو کوڕەکەم شادمانی لە چاوانی دەخوێندرایەوە و بە ئەوەی لێی بپرسم یەکسەر سەری بەڵێی بۆ وەرگرتنی کتێبەکە نەوی کرد.
دوای ئەوەی کتێبی ئەلفوبێی باڵدارمان لە شوێنێکی ئەستەم و ناخۆشی نێوان دوو کتێبی مێژوویی خەسەپێنەردا ڕزگار کرد و بە هاوشانی لەگەڵ ڕۆمانی (سێبەری با) ی زافێن تاوێکی درێژ بە نێو جادە و شەقامەکانی شاردا گەڕاین. من لەو ماوەیەدا

هەر چاوێکم کردبوو بە دوو چاو بەڵکە ئەمجارە لە جاری پێشوو و لە چیرۆکی گەڕان بە دوای مەکدۆناڵدزدا زووتر چێشتخانەیێکی سەر بە ڕۆژهەڵاتی ناوین دەدۆزینەوە کە خواردنی کەبابی هەبێت. هەروەها لە ترسی بابەتی خەونەکەی دوێشەو هەرگیز خوازیاری ئەوە نەبووم لەو ڕۆژەدا شوێنی مەکدۆناڵدز ببینم.

دوای کەمتر لە چل خولەک من و کوڕەکەم خۆمان لە چێشتخانەیێکی بچووکدا بە ناوی زاف□ران (واتە زەعفەران) بینییەوە. لە چاوەڕوانیی هاتنی کەبابدا من گەرەکم باڵ بە کوڕەکەم بدەم کتێبەکەی باڵداری لە پێش داب□ن□م و بۆ خۆیشم بچمە ژێر سێبەری با و لە نهێنییەکانی ژیان بگەڕێم. لێ، بەر لەوەی بە خوێندنەوەی یەکەم ڕستەی دەستپێکی ڕۆمانەکەی زافۆن شاگەشکە بم، لە سەروەختی کردنەوەی کتێبی ئەلفوبێ باڵداریش بۆ کوڕەکەم شتێکی سەرنجڕاکێش لە دیوی ناوەوەی بەرگەکەی وەدەرکەوت. نووسین و وینەیێک هەبوو کە هێزی داگرتن بە سەر پێنووس و نەخشاندنیان بە ئاشکرا دیار بوو هی دەستی منداڵێکی کوردە.

“بۆ کتێبخانە
چۆمان فەرهاد
وێنەی کێکێکی لوولەک”

بەر لە خوێندنەوەی چیرۆکەکانی نێو کتێبی (شاری هەڵم)، من پێشتر ناوی زافۆنم هەر لە دوورەوە بیستبوو و هیچ بەرھەمێکیم نەخوێندبووەوە. لێ، لەو کاتەی یەکەم ڕستەی ڕۆمانی (سێبەری با) منی لەبەردەم پێشهاتێکی گەلێک نائاسایی و سەیر دانا، هەرگیز نەمتوانی خۆم لە چارەنووسێک نا بەلەد بکەم و وەدوای خوێندنەوەیێکی ڕژد بۆ گشت بەرھەمەکانی زافۆن نەکەوم. کەچی، ئەم پلانەم بۆ کاتێکی درەنگتر دواخست و بە خۆمم گوت: دڵدار، ئارام بگرە و هەتا ڕەشنووسی نووسینی چیرۆکێک تاقی نەکەیتەوە خۆت لە دونیای زافۆن مەدە!

“هەرگیز ئەو ڕۆژەم لە بیر ناچێتەوە کە باوکم بۆ گۆڕستانی کتێبە لە بیرچووەکانی بردم.”

لە ڕاستیدا من جۆرێک نیگەرانیم پێوە دیار بوو کە بیرم لە خەونەکەم دەکردەوە و خوێندنەوەی ئەم ڕست□ی□ س□روویش قوڕەکەی ژێر پێمی خەستتر کرد. دەتگوت ڕستەکە ئاماژەیێکە و لە زاری کوڕەکەی

خۆم دەرچووە و □اق□ ب□ گەلێک ڕێکەوتی سەیری نێو ژیانم دەکات. بە
تایبەت لەو کاتەی من پێشتر هیچ ڕۆمانێکی زافۆنم نەخوێندبووەو و
نەمدەزانی مەبەستی لەگۆڕستانی کتێبانی لە بیرچوو چییە؟
بۆیە پەلەم نەکرد لە خوێندنەوەی ڕۆمانی (سێبەری با) و لە بری
ئەوە بە خۆمم گوت: مل بدە بۆ داواکەی سنجاوی لەو ڕۆژەی تارمایی
نووسەرێکی لە ڕووخساردا بینیبوو، شتێک بنووسە! ماوەیێکی درێژم پێ
چوو هەتا یادەوەریم بوو بە هاندەرم و شیام ئەگەر هیچ نەبێت بڕێک
لە ڕیکەوتەکان لە شێوەی سەرە داوی ڕۆمانێک بگێڕمەوە.
دەستپێکی نووسینەکەم وەها دەست پێ کردبوو کە کوڕەکەم پاڵەوانی
ڕۆمانەکەیە:
" لە ئاهەنگی دەیەمین ساڵی لە دایکبوونی کوڕەکەم لە بەرانبەر
کێکێکی چۆکڵێتی لوولەک وەستاوە و خەریکە فوو لە مۆمەکان دەکات.
لەو کاتەدا دووکەڵی مۆمەکان پێش چاوانی لێل و تەماوی دەکەن و
دیمەنەکانیش بەرگی ئەفسووناوی دەپۆشن. لێرەوە کوڕەکەم هەست دەکات
دەرگاێیک لە پێشی و لە نێو کێکەکەدا دەبێتەوە. دەنگێک بەکزی لە
ژوورەوە دێت و کوڕەکەم وەدوای دەکەوێت. کوڕەکەم دەچێتە نێو
کێکەکە خۆی لە نێو ڕێڕەوێکی پێچوپەنا دەبینێتەوە خەریکە تێێدا ون
دەبێت. لێ دەنگە خۆشەکە دوو پاتە دەبێتەوە و هەمیشە کوڕکەم ڕاستە
ڕێ دەکات نەوەک هەنگاوێک بە هەڵە هەڵبێنێت.
دوای تاوێکی درێژ لە گەڕان بە دوای سەرچاوەی دەنگەکە، کوڕکەم لە
پڕ خۆی لە نێو قووڵایی و ناوەڕاستی کێکەکەدا دەبینێتەوە کە مینا
هۆڵێکی مەزنی هاوشێوەی نێو کتێبخانە یان مزگەوت یان کلێسا دیارە.
دیوارەکانی هۆڵەکە پڕن لە دەریچەی پڕ لە کتێب و لێ ئەوەی سەرنجی
کوڕەکەم ڕادەکێشێت دیمەنی کێژۆڵەیێکی زۆر ڕوو پاکیزە و ڕند و
جوانە کە سەری بۆ نێو ڕووپەلەکانی کتێبی ئەلفوبێی ئەمین باڵدار
شۆڕکردۆتەوە وەک ئەوەی لە تێپێک بگەڕێت کە چارەنووسی زمانی کوردی
پێ بگۆڕێت. لێرەدا کوڕەکەم لە شوێنی خۆی دەوەستێت و نازانێت
هەنگاو بەرەو پێشەوە بنێت یان بگەڕێتەوە بۆ دواوە.
کوڕەکەم تاوێکی درێژ لە بەرانبەر دیمەنی کیژۆڵەکە دەوەستێت و
هەست دەکات کلیلێکی هاتۆتە نێو دەستی کە شێوەی تیپێکی مەزن و
شکۆداری وەک (ئەلف) و (نوون)ی هەیە. بەرلەوەی کوڕەکەم بڕیار بدات
و وەها دڵنەوایی بە خۆی بدات کە کلیلکەکە هی دەرگای چوونە
دەرەوەیە لە نێو کێکەکە، نیگای چاوە جوانەکانی لەسەر پارچە
تەختەیێکی سەر مێزەکە گیر دەبن کە ناوی کێژۆڵەکەی بە ڕینووسێکی
جوان لەسەر نووسرا بوو: چۆمان فەرهاد!
چۆمان فەرهاد سەر هەڵدەبڕێت و بە دەنگێکی ناسک و خۆش بە کوڕەکەم
دەڵێت: کاکە گیان، تۆ هەتا فێری ئەلفوبێی زمانی شیرینی کوردی

نەبیت، نە دەتوانێت لێرە بچیتە دەرەوە، نە بگ□□یتەوە ماڵەوە! “
من نیازم وەها بوو سەرە داوی ڕەشنووسی ئەم چیرۆکە بەرنەدەم و سەرهاتەکانی وەها درێژ بکەمەوە و بهۆنمەوە کە دەیان کارەکتەر و شوێن لە نێویدا جێگە و پێگەیان ببێتەوە. لێ، نازانم بە چی هاوکارێک بوو لە پڕ چەند ڕۆژێک لە نووسینی وەستام و دابڕام.
دواتر بەر لەوەی وادەی گەڕاند□و□ی ڕۆمانە جوانەکەی زافۆن (سێبەری با) بۆ کتێبخانەی شار نزیکتر بێتەوە، من بڕیارم دا لە بری بەردەوامبوون لە نووسینی چیڕۆکەکەم و سەرەتا لە دەرگای ئەم ڕۆمانە بچمە ژوورەوە. ئیدی پاش ماوەیێک دوای خوێندنەوە و تەواوکردنی ڕۆمانەکە، هەستم کرد من □□□کی جودا لە هی کوڕەکەم دەبینم و جۆرە هێزێک پەلکێشی دەکردم کە هەمیشە خوێندنەوە دەخاتە بان نووسین. بۆیە بێ دوو جار بیرکردنەوە ڕەشنووسی نووسینەکەم وەک ئەزموونێکی سەرنەکەوتوو دەخەمە بەر تەوژمی با و بڕیار دەدەم چیدی لە دەرگای نووسین نەدەم؟
لێرەوەڕا ڕۆمانەکانی کارلۆس زافۆن یەک لە دووی یەک لە پێشمدا مینا ئەم کێکە دەرگایان خستە سەر پشت کە پاڵەوانە ژیکەڵەکەی ڕەشنووسی نووسینەکەم، چۆمان فەرهاد نیازی وەها بوو سەرنجی منداڵێکی کوردی بۆ ڕاکێشێت کە زمانی دایکی لە بیر چۆتەوە.
ئیدی دوای خوێندەوەی ڕۆمانی (سێبەی با) هاتن و چوون بەرەو کتێبخانەی شار لەگەڵ کوڕەکەم بووەوە بە نەریتێکی بەردەوام و جوان. لە ماوەیێکی کورتدا کۆی ڕۆمانەکانی کارلۆس زافۆن لە (گەمەی فریشتە) وە بۆ (زیندانیی بەهەشت) و هەتا (وێڵگەی ڕۆحەکان) لە پێش چاوانم سەرباری ڕوودا□و□ خۆش و ناخۆشەکانیان مینا کێکەکان یان زریزەیێکی زێڕین کە بە گەردنی چۆمان فەرهادی پاڵەوانی ڕەشنووسی چیڕۆکەکەمەوە بێت، وەهایان کرد کە هەمیشە زارم بە خوێندنەوە شیرین بکەم و چاوانیشم بە هی منداڵ ڕۆشن!
بەرکەوتنم لەگەڵ دونیای نووسینی کارلۆس زافۆن سەرباری ڕێکەوتەکەی چوونم بۆ کتێبخانەی شار لەگەڵ کوڕە دە ساڵییەکەم کە لە سەرەتای ڕۆمانەکە دەیخوێنمەوە، دەتگوت زادەی ڕۆژێکی هاوشێوەی ژیانی خۆم بوو.
ئەفسووس، مەرگی زافۆن لە ژیانی ڕاستیدا گەلێک بێدەنگتر لە هی کارەکتەرەکانی تێپەڕ بوو! لە بیرمە جارێکیان سنجاوی لە نامەیێکدا نووسیبووی کە لە دوای خوێندنەوەی ڕۆمانی (ئیلشا) ئەگەر نووسەرەکەیشی مردبووایە هێندەی کارەکتەری ڕۆمانەکەی بۆی پەرۆش و دڵتەنگ نەدەبوو.
هەنووکە دوور لە نووسین من مەبەستمە لەو هێزە بکۆڵمەوە و وە دوای بکەوم کە وەهای کرد لێکچوون و ڕێکەوت و پێشهات لەگەڵ سەر لە

سپێدەی سەردانە بە بەرنامەکەم بۆ کتێبخانەی شار دەست پێ بکات.
هەروەها دەشێم دەیان نموونەی دیکەی لێکچوونەکان و ڕێکەوتەکان بهێنمەوە کە وەهای کرد ڕەشنووسەکەم لە دوای خوێندنەوەی گشت ڕۆمانەکانی زافۆن بدڕێنم

من لێرە هیچ نیازێکم نییە بە بەڵگەکردن خەریک بم. لێ، ئەگەر بوارم هەبوو لە نامەیەکدا یەک یان دوو دانە لەو ڕێکەوتانە بۆ سنجاوی دەگێڕمەوە. زافۆن لە گشت ڕۆمانەکانیدا کوڕێکی دە ساڵان وەک پاڵەوانێکی سەرەکی و بەردەوامی نێو گشت ڕۆمانەکانی دەناسێنێت و کتێبخانەیەکی شێوە لوولەک و هاوشێوەی کوالیسەمیش دەکات بە شوێنی سەرەکی ڕووداوەکان. من بەر لەوەی بەو دوو نموونەیە بزانم کە بە ڕژدی وێنەی ئەو ڕۆژەیان نەخشاندبوو کە لە خۆڕا دەستی کوڕە دە ساڵییەکەم گرت و بردم بۆ کتێبخانەکەی شار. دواتریش هەمان ڕۆژ بوو بە هەوێنی دوو ڕێکەوتە سەیرەکەی بە دوای وەرگرتنی دوو کتێبەکەدا هات، هەروەها بە هۆکارێک بۆ پەلکێش کردنم بۆ نێو دونیای سەیری نووسەرێک کە لە ژیانی ڕاستیدا بە دوویدا بگەڕێم.

لێرەوە لەژێر کاریگەریی ئەم هەموو ڕێکەوت و گێڕانەوەیە، ئارەزوو بە نووسین وەک بڵقی ئاو لە ناخمدا سەرهەڵدەدات و دواتر لە پڕ دەتەقێت!

چۆن سنجاوی لە شاری هەولێر خوازیار بوو بە دوای نووسەری ڕۆمانی (ئیلشا) دا بگەڕێت بۆ ئەوەی دەستکاریی زمان و داڕشتن و ڕێنووسی بە ناو ڕۆمانەکەی بکات و بەرەو کەنارێکی ئارامی ببات بۆ خوێندنەوە، شتێکی وەها لەگەڵ لێدانی خێرای ترپەی دڵم لە دوای خەونە سەیرەکە، لێ لە ناخی منیشدا چەکەرەی ببوو و پێی دەگوتم: دڵدار لە بری مژووڵ بوون بە خەت و کوڕەکەت، بڕۆ بە دوای چەمان فەرهاددا بگەڕێ!

لەگەڵ بیستنی دەنگەکە خۆم لە نێو گومانێکی سەیردا بینییەوە و بە خۆمم گوت هەرچی بینووسم ناگات بە گەردێک لەو هەوڵە جوانەی چەمان فەرهاد بۆ بەخشینی کتێبی ئەلفوبێی زمانی کوردی بە مەزنترین کتێبخانەی شار. بۆیە ئەو ڕۆژە بەر لەوەی دەستم نەرم بکەم و نامەیەک بۆ سنجاوی بنووسم و سەرهاتی خەونەکەمی بۆ بگێڕمەوە، یان بەرەو ژووری کوڕەکەم بچم و داوای بکەم جارێکی دیکە بەرەو کتێبخانەکە بچین.

بڕیارم دا ئەگەر لەمەودوا لە ڕێگەی کتێبی ئەلفوبێی زمانی کوردی باڵدار و پرسیارکردن لە پیاوە سەر قرزنەکەی کتێبخانەکە چەمان فەرهادیشم نەدۆزییەوە، بە گوێی کوڕەکەمدا بچرپێنم کە لە داهاتوودا هەمیشە چاو بە بەرگی کتێبان بگێڕێت، بەڵکە ڕۆژێک ناوی ئەم کیژۆڵە جوانە لەسەر بەرگی ڕۆمانێکدا دەبینێتەوە کە بە هەمان

هەناسەی (گەمەی فریشتە)ی زافەن یان واوەتریش نووسراوە.
ئەرێ، دەشێم بە کوڕەکەم بڵێم کە لە ڕێگەی ڕستەیەکی وەها لە دەرگای ڕۆمانەکەی چەمان فەرهاد بچێتە ژوورەوە کە دەڵێت:
مرۆیینە، باشترە بزانن تەنێ بێدەنگی لە زمانی دایک واوەترە!

تێبینی: لەگەڵ تەواوکردنی ئەم چیرۆکە لە پڕ چاوم کەوتە سەر بەشایی گەڕانی نێت و بینیم گووگڵ ڕۆژەکەی بە ڕۆژی ئاڤەگادە ناوزەد کردبوو. هەروەها جێگەی ئاماژەیە ئەویش بەڵام لەو کاتەی خۆم دوای ئەم ڕێکەوتە لە وشەی ئاڤەگادە گەڕام، شیعری شاعیرێکی ئەمریکاییم بینی و خوێندەوە کە تایتڵەکەی ئاڤەگادە بوو. لە، ئەوەی سەیر و جێگەی سەرسوڕمانم بوو هەر کە گەیشتمە کۆتایی شیعرەکە، وشەی کەنگەر لە دوا دێڕدا نووسرابوو!”

دیدار مۆسیفی

تەسلە و ئاوی شێخی باڵەک.. چیرۆک.. دیدار مۆسیفی

ئێوارەیەکی خۆڵەمێشی بوو! برازایە جوانەکەم ئۆتۆمبێلە ئۆدییە سپییەکەی لە پێش دەرگای ماڵی خوشکە گچکەکەم ڕادەگرێت و بلەز پەنجە بە زەنگی سەر دەرگاکەوە دەنێت. دواتر یەک چرکەیش لە چاوەڕوانی کرانەوەی دەرگاکە نامێنێتەوە و مینا پاڵەوانی فلیمی ئەنیمەیشن و بەناوبانگی سۆنیک بە خێرایی دەگەڕێتەوە سەر کورسی شوفێری. خوشکم دەڵێت لەوەتەی منی نەبینیووە ئەم برازایەیشی نەبینیووە!

- من لەوسەری دونیا دەژیم و هەر دە ساڵ و جارێک بەم ڕێک دەکەوێت، بگەڕێمەوە لاتان!؟ کەچی خوشکە، ئێوە هەمووتان لە یەک شار دەژین و دەبێت سوپاسگوزار بن کە نەخشەکەی شێوەی بازنەیی هەیە.

هەستمکرد خوشکە زرنگەکەم بە چاکی لە مەبەستی بەکارهێنانی وشەی بازنە لە نێو ئاخاوتنەکەم نەگەیشت و بە هەندیشی

وەرنەگرت. لە دەتگوت هەر لە بنەڕەتەوە و بە شێوەیەکی خۆنەویستانە من ئەم وشەیەم بۆیە بەسەر زاردا هات بوو هەتا هەر گەیشتمە سەر کورسی پێشەوەی ئۆتۆمبێڵەکە، یەکسەر بە گوێی برازایەکەمیشیدا بچرپێنم، بەو پێیەی ئەو ئەندازیارە زووتر لە مەبەستەکە دەگەیشت کە شێوەی بازنە هەمیشە ماوەکان کورتتر دەکاتەوە.
برازایەکەم دەنگێکی گەلێک شیرین و سۆزداری هەیە و دەشێت لە یەک کاتدا بە چەند شێوە ئاوازی دەنگی بگۆڕێت. جارێکیان بەر لە گەڕانەوەم بۆ زێدی شیرین، بۆ شت کڕین بە دەرەوە چووم و هەر کە ئۆتۆمبێڵەکەم لە گۆڕەپانی فراوانی مۆڵێکدا ڕاگرت، زەنگی پەیامێکم لە ئایفۆنەکەم گوێ لێ بوو. من هەمیشە ئارەزوو دەکەم گیرفانێکم لە نزیکی پێیەکانم هەبێت و ئایفۆنەکەمی لێ دابشارم. بەو نیازەی دەستم بە درەنگی پێی ڕابگات و، ئایفۆنەکەیش بە سانایی بۆی نەلوێت زوو زوو بە خۆیەوە مژووڵم بکات و لە ژیانی ڕاستی دابمڕێنێت.
لەو کاتەی پەیامەکەم بۆ هات شەو بوو و هەر کە لەسەر ڤایبەر کردمەوە گوێم بە گۆرانییەکی ناوازەی مەم ئارارات پڕ بوو کە دەڵێت: “شەڤ بوو ستێر لە ئاسمان، د لەرزە بایێ پشت چیایان!” تاوێکی درێژ لە نێو ئۆتۆمبێڵەکە مامەوە و بە گەردێک بۆم ئاشکرا نەدەبوو لەوەی دەنگەکە دەنگی مەم نەبوو بەڵکە هی برازایەکەم بوو! ئیدی ڕوندک بە چاومدا هاتە خوارەوە و یەکسەر پەیامێکم بۆی نووسی کە هەرگیز لەو بەهرە شیرینانەی بێبەشم نەکات.
لە سەروەختی گەڕانەوەمدا من هەتا ئەو کاتە لە سەنگەری خوشکە گچکەکەم مامەوە کە هێشتا ئەو برازایەمم جارێکی تر لە نزیکەوە و بە تەمەنێکی گەورەتر نەبینی بوو! هەرچەندە ئەو ڕووخسارە پاکیزەکەی هەڕەتی منداڵی پێوە مابوو، لە بەژنی زراڤ و درێژی وەها گەشەی کرد بوو بۆنی وەرزی بەهاری لێ دەهات. لە نێو ئۆتۆمبێڵەکەدا زۆر ئەستەم نەبوو بەژنی برازایەکەم بە پێوانەکی نادیار بخەملێنم، بە تایبەت لەو کاتەی کورسی شوفێری گەلێک لەوەی من ماوەی خوولەکێک لە سەری دانیشتبووم، بەرەو پاش بردبوو. بە دەمدا نەهات پێی بڵێم کە بۆچی لە ئۆتۆمبێڵەکەی نەهات بووە دەرەوە، چونکە هەر لە سەرەتاوە گەرەکم شتەکەی بۆی پینە بکەم و بڵێم لەوانەیە پەلەی بوو بێت و پێی خۆش نەبوو بێت لە کۆڵانە جەنجاڵێکدا لە یەک-دوو خوولەک پتر بمێنێتەوە.
برازایەکەم زۆر لە مێژ نەبوو هاوسەرگیری کردبوو و زانیبووم

کە گورانی (ئەهواک- واتە خۆشمدەوێت) کتومت وەک عەبدولحەلیم حافز دەچڕێت. بۆ دانیشتن لە ماڵێ خنجیلانەکەیان نەمویست شتەکان تێکەڵوپێکەڵ بکەم، لەو کاتەی بابەتەکانی لە ماڵی خوشکەکەم باس کران نێوانی زەوین و ئاسمان جودایان هەبوو لەگەڵ ئەوانەی ماڵی ئەو برازایەم.

خوشکە گچکەکەم لە چاو من تەمەنی زۆر گەورە نەبوو، لە بابەتەکانی گفتوگۆی هەر هەمووی هی نەو دەی منیش بوون. بە تایبەت لەگەڵ هاتنی دەنگی شیرینی حەسەن سیساوەیی لە تیڤییەکەی سەر مێزەکەی ژووری دانیشتن، ئەو بە ڕژدی و بە بزەیەکی جوانەوە پەیداگری لە بەکارهێنانی وشەگەلی لەمەڕ سەردان، میوان، جیران، ژیان، و باوان و هتد دەکرد و لە نێو ئاخاوتنە جوانەکانی هەمیشە دوو پاتەی دەکردنەوە.
دوای نزیکەی بیست خولەک گەیشتینە ماڵی برازایەکەم کە لە باڵەخانەیەکی کۆنکریتی بیست و پێنج نهۆمی دەرەوەی باکووری شار بوو. هەر لە دەرگاوە بەر لەوەی لە برازایەکەم زووتر پێم بخەمە ژوورەوە، بارەکەم بە تەواوی و بە سەد و هەشتا پلە بە پێچەوانەی ماڵی خوشکەکەم دیت. بە نموونە تیڤییەکە بە دیوارە بوو و دامرکا بوو، دەتگوت لە تەمەنییدا بە چرکەیەکییش هەڵنەکراوە.
ئیدی هەمووی پێنج خوولەکی تر تێنەپەڕی کە خۆمان لە نێو بابەتەکانی گفتوگۆ و ئاخاوتنی سەر مێزی نان خواردن بینییەوە.
دەبێت بڵێم پەیداگری برازایەکەم لەسەر وشەگەلێک بوو کە هەمان کێشی زمانەوانی وشەکانی سەر زاری خوشکەکەمیان هەبوو، لە ماناکانیان دوورترین پەیوەندیان بەوانەوە هەبوو. لە ماڵی برازایەکەم وشەگەلی وەک ئایفۆن، درۆن، ئەمازۆن و بیت کۆین و هتد، دەهاتنە نێو گوێم و لەو جارەدا تیپی (نوون) لە کۆتایی هەر وشەیەکدا بە دوو نووکە تیژەکەی (N) هوروژمیان بۆم دەهێنا. لە، لە دەرەوەی گشت باسوخواستەکاندا، من هەرگیز نەمدەتوانی داوەری بکەم و یەک گەرد لە خۆشەویستی نێو دڵم بە هەر یەکێک لەو هەردوو ئازیزەم لە دەستبدەم.
برازایەکەم کەسێکی هێندە ڕێزدار و ئارامە ئەگەر باسی ئەهریمەنێکیشی هێنابووایە گۆڕێ، لە پێش چاوانت بە جوانی دەردەکەوت. دوا جار بەر لەوەی ماوەی گەڕانەوەم بۆ ماڵی خوشکم نزیک بێتەوە و ماڵێ خنجیلانەکەیان بەجێبهێڵم، برازایەکەم بە شێنەیی هات لە تەکم دانیشت و تراکی قیدیۆیەکی کورت و گەلێک سەرنجڕاکێشی پێ پێشان دام. هەرچەندە لە سەرەتادا مەبەستی گرتە

ڤێدیۆیەکە ئاشکرا نەبوو و دیار نەبوو کە لە بارەی چییە، بە تایبەت لەو کاتەی زووومی کامێرا یەک لە دووی یەک چەند کەلوپەلێکی تەکنەڵۆژی سەردەمی نوێ بەسەر دەکردەوە و پێشیانی دەدا. من خۆشیم لە سەیرکردنیان نەدەبینی و وەهام دەزانی شێوەیێکە لەو ڕیکڵامە بێتامانەی نێو شاشەکانی تیڤی کە هەمیشە گەرەگیانە هەرچی زووترە جوانییەکانی ژیانی کوردەواری بکوژن و لە نێوی ببەن. لێ، لەو کاتەی ڤیدیۆکە بە کۆتا هات، من نەمتوانی خۆم لەوە بدزمەوە و چەپڵە بۆ ئەو دەستە لێ نەدەم کە بیری لەو داهێنانە کردبووەوە و وەها بە جوانی بیرۆکەکەی داڕشتبوو.

وێنەی نیکۆڵا تێسلەی زانا بە هۆی کۆمەڵە کەلوپەلێکی ئەلیکترۆنی وەها بە شێوەیێکی سەیر و ناوازە بەرجەستە بوو و دروستبوو، چاوی هەر کەسێک بووایە لە ئاستییدا مات و ئەبڵەق بەجێدەما. وێنەکە وەهای لە مرۆ دەکرد لە گومانی خێرا کەمێک شێنەیی بنووێنێت و هەمیشە لە چاوەڕوانی دەرئەنجام بمێێنێتەوە، وێجا بڕیاربدات. ئیدی بە سەیرکردنی هونەر و وێنە ناوازەکەی تێسلە، وشەگەلی باوی سەردەم کە کاتژمێرێک زووتر لە زاری برازایەکەم دەرچوو بوون و ژاوەژاوێکی سەیریان لە زەینمدا دروست کرد بوو، لە فشار هێنان دەکەوتن و ڕەوتی دانیشتنەکەیش بەرەوە ئاقارێکی بەرفرەتر دەچوو.

من بۆ ماوەیێکی درێژ لە دیمەنی تێسلە ڕادەمام و لە دوا گۆشە نیگایەوە وێنەکە کتومت وەک فۆتۆگرافێکی بریسکەدار و ڕوون و ڕاستی خۆی دەنوواند. لێ لە هەمان کاتیشدا بەشێک لە زەینم بە کونوکەلەبەری ژیانی گومناوی ئەم زانایە بەدبەختە گوزەری دەکرد و هێندێک شتی وەبیر دەهێنامەوە کە لەو ساڵانەی دوایی و لەگەڵ سەرهەڵدانەوەی لە پڕی ناوی تیسلە خوێندبوومەوە.

دەڵێن تێسلە پیاوێکی بەژن درێژ و گەلێک ڕێک و پۆشتە بوو. بە کەمدوویی و ڕێزداریێکی بێوێنە ناسراو بوو و گەلێک جارانیش خۆشی ل□ گ□ت□وگەپیش بینیووە. ئەو سەرباری زرنگی و داهێنانە مەزنەکانی، دوا ساڵەکانی ژیانی لە دوورەپەرێزیێکی سەیر بەڕێکرد. هەتا لە زستانی ساڵی ١٩٣٧ لەو کاتەی لە هۆتێڵەکە دەردەکەوێت بۆ ئەوەی بەرەو کاتێدرال بڕوات و وەک دوا ئارەزووی ژیانیشی، دانەویڵە بە کۆترەکان بدات، ڕووداوێکی گوماناوی بۆ پێش دێت. تێسلە هێشتا دوو یان سێ کۆڵان لە هۆتێڵەکە دوور نەکەوتبووەوە و لەو کاتەی دەیەویست لە شەقامەکە بپەڕێتەوە، ئۆتۆمبێڵیکی تاکسی خۆی پێدا دەکێشێت و بەرەو ئاسمان بەرزی دەکاتەوە و دواتر بە زەبر فڕێی دەداتەوە سەر زەوی. لە ئەنجامی ئەو ڕووداوەدا تیسلە پشتی دەچەمێتەوە و زیانی زۆری پێ دەگات، هەروەها سێ پەراسووی دەشکێن و گەلێک برینیش هەتا مردنی بە نەزانراوی لە نێو لەشییدا دەمێننەوە.

چونکە تێسلە بە هۆی گۆمانەکانی بۆ ئەو ڕووداوە و گەلێک ڕووداوی دیکەی پێشتری ژیانی لە نیویۆرک، هەموو چارەسەریێکی پزیشکی ڕەت دەکاتەوە. ئیدی ئەو بە لەشی هەپڕون و پیری بۆ هەتا سەر خۆی لە ماڵەکەی لە ژووری ٣٣٢٧ ی هۆتێڵ نیویرۆکەر دەئاخنێت و چیدیکە جارێکی دیکە پێ نانێتە دونیای دەرەوە.

لە حەفتەمین ڕۆژی مانگی یەکی ساڵی ١٩٤٣ و لە دوای پێنج ساڵ لە ڕووداوەکە، کارمەندێکی ژنی هۆتێڵەکە بە ناوی ئەلیس گوێ بەو ئاگادارینامەیە نادات کە تێسلە ماوەیێک بوو بە سەر دەرگای ژوورەکەی هەڵواسیبوو (تکایە بێزارم مەکە!)، دەچێتە ژوورەوە.

ئەلیس لە ژوورەوە هەست دەکات بۆنێکی ناخۆش و دژوون لە ژوورەکەدا پنگاوەتەوە. بەڵام لەو کاتەی نیگای چاوەکانی دەکەونە سەر تەختی نووستن و تێسلە بە مردوویی دەبینێت، ژنە یەکسەر هاواری لێ هەڵدەستێت و بۆ دەرەوە ڕادەکات.

دوای ئاگادارکردنەوەی بەڕێوەبەری هۆتێێڵەکە پۆلیس و ئەندامانی ئێف-بی-ئای و کەسانی پسپۆڕی دیکە وەژوور دەکەون و تەرمەکە و گشت شتەکانی نێو ژوورەکە لوول دەدەن و لەگەڵ خۆیاندا دەیبەن. ئیدی لەو ڕۆژەوەڕا ناوی تێسلە دەبێت بە مێژوویی□کی تەپس کراو و ژیان و مردنی و کارە مەزنەکانی تەنێ لە بازنەیێکی بچووک و نەزانراودا دەمێنێتەوە.

دوای هەشتا ساڵ لەو کاتەی ئۆتۆمبێڵێکی پاتری و زیرەک بە ناوی تێسلە بە جادە و شەقامەکاندا گوزەر دەکات، بە دەگمەن کەسانێک هەن بەوە بزانن ک□ □□زگارێک مرۆڤێک بەم ناوە هەبووە و ژیاوە. بەڵێ، ئەو زانایێکی بەرپرسیار و تاکانە و گەلێک زرنگ بوو، لێ هەمیشە وەک مرۆیێکی بەختنایار و نیگەران ژیا! تێسلە بە درێژایی ژیانی هەرگیز هاوسەرگیری نەکرد و وتەیێکی باوی هەیە کە دەڵێت داهێنەر هەرگیز نابێت هاوس□رگیری بکات! ئەو مرۆیێکی مەزن بوو کە ڕووداوی ئۆتۆمبێڵ دەیکوژێت و دوای تێپەڕینی نزیکەی سەدەیێکیش مۆدێڵی ئۆتۆمبێڵێکی پاتری ناوازە و گران بەهای بە ناو دەکرێت.

بۆ شەوی دواتر من لە ماڵی خوشکە گەورەم دانیشتبووم و بیرم لە ب□راوردکردنی نابەتی نێو ماڵەکان دەکردەوە. لەم سەردەمەدا بە هۆی هەبوونی پێگەی سەرەکی شاشە هەموو شتێک پچڕان و پارچەبوونێکی سەیری تێکەوتووە و، بە دیدی من شتەکان هەرگیز بە دەست و وشەکانی سەر زاری خوشکە گچکە و زیتەکەم کۆ ناکرێتەوە. تراکە ڤیدیۆکەی تێسلە کە برازایەکەم ڕۆژێک پێشتر بە میهرەبانییەوە پێشانی دابووم، دەتگوت زادەی ئەم نیگەرانییە بوو کە مرۆ هەنووکە بە بێ ئامێرێکی تەکنەلۆژی وەک ئایفۆن هەرگیز بە سانایی وێنە گەورەکەی هیچ شتێکی وەچەنگ ناکەوێت.

ماڵی خوشکە گەورەکەم وەک نەریتێکی دەیان ساڵە ئاوی شێخی باڵەکیان لێ نا بڕێت. لێ، ئەوەی شیاوی باس و نیگەرانییە لەو سەردانە ئاوەکە لە نێو پەرداخێکی پلاستێکی گچکەدا کۆت و بەند کرابوو. هەروەها هاوشیوەی ئەو جۆرە مارکانەی پەرداخی ئاو بوو کە لە سەردەمی کورت کردنەوەی ڕۆژی تازیە لە هۆڵی مزگەوت و ژێر چادرەکاندا دابەش دەکرێن و پاشان لە دەرەوە وەک گردی لە نایلۆن کەڵەکە دەبن.

لە ڕۆژی گەڕانەوەمدا بۆ زێدی شیرین، باو و بارانێکی وەها بوو کە دڵۆپەکان بە لێشاو لەسەر بان و شەقامەکاندا هەڵدەبەزینەوە و ش□و□نی ئۆتۆمبێڵانیان بە تەواوی داگیرکردبوو. هەورە خۆڵەمێشییەکانیش هێندە تووڕە و تووش دیار بوون و بە هیچ شێوەێک ڕوون نەبوو ک□ □نگی ڕوویان سپی بکەنەوە. هاوڕێیەکم چەند مانگێک بوو کیژە گەورەکەی بە فەرمی بڕاوانامەی پارێزەری وەرگرت بوو و، ئەویش دوو یان سێ ڕۆژە لە پاداشتدا ئۆتۆمبێڵێکی تێسلەی سپیی بۆ کڕیووە.

- دڵدار، بەیانی باش! من ئێستا بە تێسلەکەی هەڵاڵە دێم بۆ بەر دەرگای ماڵەوە و دەتگەیێنم بۆ مەتار (فرگە)! پێم خۆشە لە نێو هاوڕێیان تۆ یەکەم کەس بێت لە کورسی پێشەوەی تێسلەکەمان دابنیشیت.
- بەیانی باش، ئارام! زۆر سوپاس. بەڵام پێویست ناکات تۆ ئەزیەت بکێشیت و لەو دوورییەوە بێیت. من کە گەڕامەوە هەڵبەت ڕۆژێک ه□ر □□□ک دەکەوێت پیاسەیێک بەو ئۆتۆمبێڵە بکەین. پیرۆزبایێکی دووانە لە کیژە جوانەکەت دەکەم!
- نا، من بەڵێنم بە خۆم داوە و لەم ڕۆژە باشتر نییە بێم بە دواتدا!
- زۆر باشە، کاتژمێر ۱۰:۱۰ ل□ بەر دەرگا چاوەڕێت دەبم!

لە ماڵی برازایەکەم بیرم لە ساتەکانی دانیشتم لە نێو تێسلە ڕەنگ سپییەکەی هەڵاڵە دەکردەوە و سەردەمێکی کەمێک جوان و لە هەمان کاتیشدا گەلێک ترسناکم دەهاتە پێش چاو. بە تایبەت لەو ڕۆژگارانەی بە ئۆتۆمبێڵە کۆریاییە شڕەکەم بە ئۆتۆبانەکە بۆ سەر کار دەچووم و دەگەڕامەوە و لە پڕ ئۆتۆمبێڵیێکی تێسلەی بێ شۆفێر بە لەنجەوە بە لایێکمدا ڕەت دەبوو. ئۆتۆمبێلە تێسلەکە سەرنجی بە جۆرێک وێڵ دەکردم و وەهای لێم دەکرد لە هەموو شتێک بترسم. گەلێک جارانیش ئۆتۆمب□□□ی تێسلە شۆفێری تێدا بوو، بەڵام پاڵی دابووە پشتەوە و بە شێنەیی ڕۆژنامە یان کتێبی دەخوێندەوە. من هەردوو دیمەنی خوێند□و□کەم نە دەچوو بە دڵدا چونکە

هەنووکە بە دەگمەن کەسێک دەبینیتەوە لە شوێنی گشتی کتێبێک یان ڕۆژنامەیەکی بە دەست بێت. لە دیدی من لە هەردوو دیمەندا شۆفێری تەسلە گەمەی لەگەڵ ڕابردوو و داهاتووە دەکرد و ئەوەی من لە نێو ئۆتۆمبێڵە شەڕەکەمدا بینیبووم، پتر لە نوواندنێکی ساویلکە دەچوو لەوەی لە زیندوو کردنەوەی کات بجێت لە ڕێگەی خوێندنەوەوە.
بەیە لە دوای نان خواردن لەو کاتەی برازایەکەم خەریک بوو دیمەنە هونەرییەکەی پێشان دەدام کە تێیدا ڕووی نیکۆڵا تەسلەی بە جۆرێکی ناوازە لە پێ دەردەکەوت. من نازانم بۆچی لە بری گشت ئەو زانیارییە سەرەتاییانەی دەربارەی ژیانی ئەم زانایە هەمبوو، تەنێ ئەو ساتەوەختانەم دەهاتەوە یاد کە تەسلەم لە شێوەی ئۆتۆمبێڵێکی زیرەک بەسەر جادە و شەقامەکانی شارەکەی لێیەوە گەڕابوومەوە زەدی خەم، بینی بوو. لەو ئێوارەیەدا زانیاری ورد و پترم دەربارەی نیکۆڵا تەسلە لە برازایەکەمەوە گوێ لێ بوو کە هەرگیز پێشبینیم نەکرد بوو. ئەو دەیگوت تەسلە پیاوێکی پشت ڕاست و سەر ڕاست و ڕێگە ڕاست بووە! تەسلە بە درێژایی ژیانی لە ئەمریکا و لە نێو جەنجاڵی و ناشیرینییەکدا کە بە دۆلار پەردەپۆش کرابوو، ویژدانی گەلێک بە پاکی ڕاگرت.
لە نێو ئاخاوتنە شیرینەکانی برازایەکەم، من وەک ئەوەی خەون ببینم، دیمەنی تەسلە بە ڕوونی دێتە پێش چاوم. تەسلە دەبینم ڕووەو پەنجەرەی ژووری ژمارە (٣٣٢٧) لە هۆتێڵ نیویۆرکیر دانیشتووە و ڕۆمانێکی ئیڤۆ ئەندریچ دەخوێنێتەوە. ماوەیەکی درێژە بیرەکەی بیردۆزە فیزیاییەکان مینا پەروانە و گەلێک خێراتر لە تایەری ئۆتۆمبێڵێکی سەدەی داهاتوو لە زەیندا دەخوولێنەوە و دەڕۆن و دەچن. لە هەندەی بیر دەکاتەوە سپێنسەرێکی ئەمریکایی و بە فێڵ و تەڵەکەی بە پەیدا نابێت هەتا بە هێز و پاڵپشتی پارە، خەونەکەی بە خزمەتی مرۆڤایەتی بە ڕاستی بگەڕێت.
تەسلە هاوڕێ و هاوپیشەی زۆری لە دەوروپشتە و باوەڕی بە یەکێکیان نییە. هیندەک جار پێشبینی دەکات لە ژوورەکەدا خەوی و بیردۆزەکانی سەر دەنێننەوە و کەس بە هەبوونیان نازانێت. تەسلە بەر لە دەستپێکردنی ڕۆمانەکەی ئەندریچ، ڕۆژێک لە ڕۆژنامەیەکدا چیرۆکێکی نووسەرێکی ئەمریکایی بە ناوی مارک توین دەخوێنێتەوە و گەلێکی لە دەدا دەنیشێت. ناوی چیرۆکەکە (کاتژمێر) ە و باس لە پیاوێک دەکات کە کاتژمێرێکی چاک و جوانی هەیە و بە ماوەی هەژدە مانگ زۆر بە دروستی و بە

ئەوەی پاش و پێشێک بکات، کار دەکات و ساتەکانی ژیانی بە دەپێوێت. بۆیە پیاوەکە وەها دەزانێت کاتژمێرەکەی شتێکی ئەفسووناوییە و هەرگیز پێکی ناکەوێت. هەتا شەوێک لە پڕ دەبینێت کاتژمێرەکەی وەستاوە و کار ناکات. پیاوەکە هەست دەکات ئەوە پەیامی کارەساتێکە!

ڕۆژی دوایی بە ڕاستکردنەوەی کاتژمێرەکەی زوو ماڵەکەی بەجێدەهێڵێت و هەر کە بە لای شوێنی زێڕینگەرێکدا ڕەت بێت و لە دەرگاکە دەچێتە ژوورەوە. زێڕینگەرەکە کاتژمێرەکە لە دەست پیاوەکە وەردەگرێت و پێی دەڵێت کە چوار خوولەک وەدوا کەوتووە! پیاوەکە دەڵێت: " هەرچەندە بە ئازارەوە لە دەوری زێڕینگەرەکە هەڵپەڕیم و پێیم گوت واز لە کاتژمێرەکەم بهێنێت، کەچی ئەو هەر پێداگری کرد کە دەبێت ڕێکخەرەکەی چاک بکاتەوە. ئیدی کاتژمێرەکەم ڕۆژ لە دوای ڕۆژ کەمێک دەچێتە پێش و لە ماوەی مانگێکدا کاتژمێرەکەم تایەکی وەها دەیگرێت کە لە ژێر سەبەردا دەچێتە سەر سەد و پەنجا پلە. دواتر گشت کاژمێرەکانی شار لە دوای خۆی بەجێدەهێڵێت و هەتا دەبینم بە سێیزدە ڕۆژ وەپێش ڕۆژمێر کەوتووە. کاتژمێرەکەم لە نێو بەفر و مانگی نۆڤەمبەردا بوو، کەچی هێشا ئۆکتۆبەر مانگی گەڵای دارەکانی نەگۆڕە بوو! ئیدی کرێی سەرە مانگ و پارە دانی شتەکانی دیکەیش زوو وادەی هات و بە ئاستێک گەیشت چیتر نەمتوانی خەمی لە بەر ڕابگرم."

پیاوەکە لە گێڕانەوەی سەرهاتەکەی بەردەوام دەبێت و ئەوجارە کاتژمێرەکەی دەبات بە لای سەعاتچیەک کە پێدەڵێت کاتژمێرەکەی خاوێن کردنەوە و ڕۆنی پێویستە. ئیدی بە پێچەوانەی جاری پێشوو پیاوەکە ئەوجارە لە هەموو شتێک وەدوا دەکەوێت و وەهای لێ دێت خۆی بە مومیای مۆزەخانەکان بچووێنێت.

لێرەوەڕا چیڕۆکەکەی مارک توین وەها بەردەوام دەبێت و کاتژمێرەکە هەرجارەی کێشەیەکی تازەی تێدەکەوێت و خاوەنەکەی بە دەگرانییەوە دەیبات بە لای وەستایەکی دیکە: یەک دەڵێت شا کلیلەکەی شکاوە، ئەویتر دەڵێت کریستاڵەکەی خوار بووەتەوە! ئیدی بێزاری پیاوەکە دەگات بە ئاستێک و بە دەگرانییەوە بە سەعاتچیەک دەڵێت: " کاتژمێرکەم بە دوو سەد دۆلار کڕیووە، لە هەتا هەنووکە دوو-سێ هەزار دۆلارم بۆ چاککردنەوەی خەرج کردووە!"

دوا جار لەوکاتەی پیاوەکە کاتژمێرەکەی دەبات بۆ لای سەعاتچییەک و یەکسەر ئەو ناسێتەوەکە پێشتر لە شارەکە ئەندازیارێکی بەلەمی هەڵمی سەرنەکەوتوو بوو. پاش ئەوەی ئەم

سەعاتچییەش وەک ئەوانی دیکە کاتژمێرەکە دەپشکنێت و بە لەنگییەکەی نازانێت، یەکسەر بە باوەڕەوە بە پیاوەکە دەڵێت: "کاتژمێرەکە هەڵەمی گرتووە!" ئیدی پیاوەکە پشووی لەبەر دەبڕێت و بە نادڵییەوە بە سەعاتچییەکە دەڵێت: " مامم ویلیەم (هەنووکە لە ژیاندا نەماوە!) دەیگوت: هەسپی چاک بە چاکی دەمێنێتەوە هەتا ئەو کاتەی جارێک غار دەدات. کاتژمێری چاکیش هەتا ئەو کاتە بە چاکی دەمێنێتەوە کە هێشتا نەچووە بە ژێر دەستی وەستا. هەروەها مامم دەیپرسی ئەگەر وەها نەبووایە دەبێت ئەو هەموو وەستا سەرنەکەوتووانە، لە وەستای چەک و پێڵاو بگرە هەتا ئەندازیار و ئاسنگەر چییان بەسەر هاتبووایە؟ لە، کەس نەبوو ئەو شتەی پێ بڵێت!"
تەسەلە لە دوای خوێندنەوەی ئەم چیڕۆکە دڵ و دەروونی بە شێوەیەکی سەیر ئارامی بە خۆیەوە دەبینێت. دواتر زۆر بە وردی لە وێنەی نووسەرەکە ڕادەمێنێت و هەست دەکات دووانەیەکی خۆی یان شێوەی ئەو برایە کۆچکردووەی تێدا دەبینێت کە لە هەڕەتی منداڵییدا لە پێش چاویدا لە سەر ئەسپ دەکەوێتە خوارەوە و دەمرێت. ئەسپێکی عەرەبی دەگمەن بوو و پاشایەکی عوسمانی لە سەرایڤۆ بە دیاری بە باوکە قەشەکەی تەسلەی هێنا بوو.
تەسلە بەر لەوەی گوندە جوانەکە و زێدی باووباپیرانیشی بەجێبهێڵێت کۆڵی ئەم خەم و تراژیدیایە هەردەم وەک بارێکی گران بە سەر دڵییەوە مابوو. بۆیە لە شاری نیویۆرک لەو کاتەی لە وێنەی مارک توین ڕادەمێنێت و چیڕۆکەکەی بە جورێک بە دڵدا دەنیشێت و وەها دەزانێت کاتژمێرەکە ڕاڤە لە چارەنووسی وی دەکات لە ئەمریکا. دواتر بڕیاڕ دەدات کە گشت بەرهەکانی ئەم نووسەرە بخوێنێتەوە و ئەگەر بۆی بلوێت دەستی هاوڕێیەتیشی بۆ درێژ بکات.
تەسلە لەو شوێنەی لێوەی هات بوو بە دەگمەن نووسەر و شاعیری بینیبوو کە وەک نووسەرانی ئینگلیز و ئەمریکایی پارەدار بوو بن یان هەر لە سەرەتاوە بە پێگەیەکی کۆمەڵایەتی بەرچاوەوە هاتبن بۆ نێو دونایی نووسین. بۆیە لە تێڕامانی بە ڕووخسار و جلوبەرگی مارک توین بە ڕوونی هەست بە جیاوازییە سەیرەکە دەکات و خەریک بوو بیری بۆ شتێک بچێت، کەچی نەیدەزانی ئەنجامەکەی زوو بێهوودەیی بە دواوە دێت.
پاش نیوەڕۆی ڕۆژی شەممە بوو و تەسلە بە تامەزرۆییەوە دوا پەرەگرافەکانی ڕۆمانەکەی ئیڤۆ ئەندریچ دەخوێنیتەوە و چیڕۆکەکەی مارک توینیش وەک خۆی لە نێو زەینیدا بە زیندووی

ماوە و بە دەیان شێوە و ڕەنگ خۆی دەنووێنێت. لەو کاتەدا خۆیشی نازانێت چۆن وەها بلەز خۆی دەگۆڕێت و بە دوای بەرهەمەکانی مارک تواین بەرەو کتێبخانە یان کتێبفرۆشیێک دەکەوێتە ڕێ.

چەند هەفتەیێک دوای خوێندەوەی گشت بەرهەمەکانی مارک تواین، ڕۆژێک تێسلە لە ژیانی ڕاستیدا بە دیداری مارک تواین دەگات و لە یەکەم ساتدا هەردوو پیاوە پۆشتەکە ی□ک□دی وەک دوو هاوڕێی چەندین ساڵە دەبینن. لەو دانیشتنەدا گفتوگۆ لەسەر گەلێک بابەتێکی گرنگ دەکەن و تێسلە دڵی خۆشە کە لە چاو هاوەڵ و هاوپیشەکانی کە هێندێکیان هەڵگڕی بڕوانامەی دکتۆرا بوون لە زانستی فیزیک، پیاوێکی ناسیووە کە هەم نووسەرە و هەمیش دەوڵەمەندێکی دڵ و دەروون گەشە، لێ کەمێک لە خۆبایی.

مەڕ بە پێی خۆی و بزن بە پێی خۆی! پەندێکی پێشینان بوو و دەتگوت لە خاکی کوردانەوە بە گوێی کارەکتەرەێکی ڕۆمانەکانی ئیش□ ئ□ندریچ داچووبوو و شێوەکەی بە تەواوی گۆڕابوو. لێ لەو کاتەی پەندێکی وەها لە زاری مارک توینیشەوە دەبیستێت کە بە ڕێز و شەرمەزارییەوە داوا ئەرنێییەکەی هاوڕێ تازی□کەی ڕەت دەکاتەوە بۆ سپۆنسەرکردنی بیردۆزە زانستییەکانی، تیسلە دێتە سەر ئەوە باو□□ ک□ ب□□□ت دەوڵەمەند هەر یەک شتە ئەگەر لە بەرگی نووسەردا بێت یان لە هی زانای فیزیک و ماتماتیک.

مارک تویین بە ڕوونی و ڕەوانی بە تێسلە ڕادەگەیێنێت کە پێشتر زانایێکی لەو دویوی پێنج دەریاچەکە ناس بوو و داوای سپۆنسەری لێی کردبوو بۆ داهێنان و هێنانەدی خەونی تێلیفۆن.

وێجا بە گاڵتەوە بە تێسلە دەڵێت: من خۆم لە بێڵ گێل کرد، لێ لە بەرانبەر ئێوەی زۆر زرنگ و پۆشتە و بەڕێزدا خۆم گەلێک شەرمەزار و نەوی دەبینم و نازانم چی بە زارمدا ب□ه□نم.

مارک تویین دوا وشە و بڕیار کە بە گوێی تێسلەیدا دەچرپێنێت، بۆنی ڕەتکردنەوەکەوە لە زاریدا کەمێک خۆشتر دەرکەوێت. لەو کاتەی دەڵێت کە ئەو بە نیازە سەروەتەکەی بۆ هێنانەدی دەزگا و ناوەندێکی چاپ و بڵاو کردنەوە لە شارەکەدا دابمەزرێنێت و هاوکاری هەر کەسێک بکات کە خەونی نووسین بەرۆکی بەرنادات.

تێسلە بە نادڵی دەگەڕێتەوە ژووری هۆتێڵەکەی و ڕووپەل لە ژێری دەستیدا باڵ دەگرن. ژمارەی بەڵگەنامە و ئەو ڕووپەلانەی بە بیرۆکە و بیردۆزی ناوازە پڕ دەبن، ژوورەکەی

لە داگیر دەکەن. فشاری هاوڕێکی لە شوێنی کارەکەی، لە هی ئەکتەری میسری فەرید شەوقی دەچوو کە لە گەلێک لە فیلیمەکانییدا لە بەرانبەر دەست و نەیارەکانییدا پەیڕەوی دەکرد، بێزاریی و تووڕەییکی زۆر دەخەنە نێو دڵی تەسلە.

بۆیە لە ساڵەکانی دواییدا و پاش دوا هەناسەکانی خۆڕاگری و بەرگری کردن، تەسلە بە ڕۆژ و مانگ خۆی لە ژوورەکەی دەئاخنێت و نایەوێت کەس ببینێت. لەو کاتە پڕ لە نیگەرانییەی ژیانییدا، ئەو دەیەویست بڵێت کە داهێنانەکانی بە خزمەتکردنی گشت خەڵکی سەر ئەو زەوینە کەونار و ماندوویە بە دەستی نەیارانی. بۆیە بڕیاری دا ئەگەر دەستێکی پاکی بە هاوکاری کردن وەگیر نەکەوێت، بیرەکە زانستییەکانی و هەرچی وەدەستی دەهێنێت لە نێو ناخی و بەڵگەنامە کۆکراوەکاندا هەڵیانبگرێت و هەتا ڕۆژی خۆی دەرگەیان بەسەر دابخات.

گەلێک شەوان تەسلە بە تاریکی دادەنیشت و چرای ژوورەکەی بە هەڵخەڵەتاندنی ئەو بە ناو هاوڕێ و هاوپیشانەی خۆی کە لە دوژمن ترسناکتر بوون، دادەمرکاند. دواتر لە پەنجەرەی ژوورەکەی نزیک دەبوویەوە و پەردەکەی هەڵدەدایەوە و هەمان ئەو چەند ئۆتۆمبێڵە فوردە ڕەشەی دەبینی کە لە خوارەوە چاودێری هۆتێڵیکەیان دەکرد. بەڵام، دەیبینی چۆن لە کورسی پێشەوەی ئۆتۆمبێڵەکدا بە ئاستەم تارمایی ئەو پیاوە بالابەرز و زانایە دیار بوو کە تیسلە پاشناوەکەی گۆڕی بوو بە ترەمپا، ئەوەیش بە هۆکاری فشاری بەردەوامی بە وەدەستخستنی بیردۆزە زیرەک و ناوازەکانی وی.

هەنووکە ناوی تیسلە هی گشت ئەو هاوڕێ و هاوپیشە زرینگانەی داپۆشیووە کە چەقەڵ بوون لە پێستی بەرخ. هەرچەندە ناوی گەلێکیان هەتا سەر بە نەزانراوی دەمێنێتەوە، لە شیمانەی هەیە ناو و هەڵکەوتەی ئەکتەرە میسرییە بە ناوودەنگەکە بە زەینی کەسێکدا بێت کە بە هۆی وشەی (شەوق- ڕووناکی) ەوە لە ڕۆژێکی دوور بێت یان نزیک تیشکێک سەر لایە شاراوەکانی ژیانی تەسلە. یان بچێتە سەر باسکردنی ژیانی هاوڕێیەکانی و بزانێت لە کوێدا ڕۆڵی چەقەڵیان بینوە نەوەک هاوڕێ. هەروەها شیمانەی هەیە وشەی (شەوق- ڕووناکی) مینا کلیل و ئامرازێک ڕۆڵ ببینێت و ڕازێکی شاراوە بە کەسەکە هەڵبەنێت هەر کاتێک بیەوێت لە ژیانی مرۆیەکی بە ناوودەنگ بکۆڵێتەوە، یان هەر هی تاکێکی ئاسایی کە بە دیدی وی گەلێک بەختیارە ناوەکەی لە بازنەی ئازیزانی بە دوورتر نەچووە.

ئەو ڕۆژەی تەسلە لە دایک ببوو، لە دەرەوە باوباران و

تاریکیێک بوو، هەترەشی مرۆی دەبرد و دەیترساند. بۆیە لەو کاتەی مامانەکە دەنگی زێڕەی کۆرپەکەی نێو دەستی گوێ لێ دەبێت، بێئەوەی سێ و دووی لێ بکات شتێکی سەیری بە زاردا دێت و دەڵێت: ئەو دەنگە دەنگی تاریکییە! لەگەڵ دەربڕینی ئەو ئاخاوتنە ناشیاوە، هەورە تریشقە و بروسک ئاسمانی ڕەنگ خۆڵەمێشی لەتوپەت دەکەن و ڕووناکی دەکەنەوە. ئیدی لێرەوە دایکی تێسلە هەناسەیێکی شادمانی هەڵدەمژێت و بە نادڵییی□و□ ب□رسقی مامانەکە دەداتەوە ودەڵێت: کچێ، زمانت بە خواری مەگێڕە و زیڕەی کۆرپەکەم دەنگی ڕووناکییە!

خوشکەکەی نێو دەڤەری چیاکانم لە ماڵە خنجیلانەکەی دێت و دەچێت و یەک چرکە دانانیشێت. پەرداخی بە تاڵ لە سەر مێزەکەی بەرد□م ه□□د□گر□ت و ب□ل□ز یەکێکی دیکەی پڕ دەهێنیتەوە و لە جێگەی دادەنێتەوە. من هەستمدەکرد خوشکەکەم وەهای دەزانی لە خاکی غەریبی ئاوی ئۆقیانووسەکانم هەمووی خواردۆتەوە و بە ئاوی شێخی باڵەک نەبێت سوێرایی نێو ناخم داناشۆرێت و شیرین نا بێتەوە.

لە دوای خورادنی ژەمێکی بە چیژێ کوردەواری و چایەی بۆنداری دەستی خوشکە گەورەکەم، من خۆم بە دوا بەرداخە نایلۆنەکەی لۆگۆی شێخی باڵەکی لە سەر بوو مژووڵ کردبوو و دەمەویست پێشان بدەم کە چیتر ئاو ناخۆمەوە. لێ، لەو کاتەی یارییم لەگەڵ سەرپۆشە ئەلومنییومە تەنکەکە دەکرد، ئەوجارە خوشکم زۆری بەلاوە سەیر بوو کە چۆن وەها تووشی بێدەنگیێکی قووڵ ببووم و خەریکی کارێک بووم کە لە هی مندالێکی دە ساڵان دەچوو. نەوەک هی برایێکی کە لە چاوی خوشکەکەم گەلێک بەستەزمان و ساویلکە دیار بوو، چونکە نیو سەدە لە ژیانی گوزەرا بوو و کەچی هێشتا هەر ڕەبەن و تەنیا و خاوەنی هیچە.

دوای بینینی وێنەکەی تێسلە، من لەمەودوا چاوی ئایفۆنەکەم لە بەرانبەر دیمەنێک ڕادەگرم کە چاوی ئاساییم بە تاکی تەنێ بۆی کۆ ناکرێتەوە. بۆیە لەو کاتەی خوشکە گەورەکەم بەرەوە ناندینەکە چوو و هەستم کرد ئەمجارە دەچێت دەفری پڕ لە میوە دەهێنێت، بە خێرایی بە ئایفۆنەکەم وێنەیێکی سەرپۆشە ئەلومنییۆکەم چرکاند. سەرپۆشەکە دەمێک بوو بە هۆی جوولە و خولانەوەی خۆنەویسانەی لە نێو دەستمدا، کەمێک گەچراو بوو و لوسی و سافییەکەی پێشووی نەمابوو.

ما□□یکی درێژ و هەتا گەڕانەوەی خوشکم لە سەر شاشەی ئایفۆنەکە سەیری وێنەکەم کرد و لە پڕ لە پێش چاوانم ڕووخسارێکی لە شێوەی نیکۆڵا تێسلە دەرکەوت. وێنەکە بە

شەوێکی گەلێک سەیر نزیکی هەبوو لەگەڵ هونەریەکەی برازایەکەم لە شەوی پێشوو لە یوتیوب پێشانی دابووم. من لە بەرانبەر وێنەکەدا بەشێوەیەک دامام و کارە منداڵانەیەکەی نیگای چاوی خوشکەکەم بەر لە چەند خوولەکێک بڕیاری لەسەردا بوو، بەم بوو بە زادەی ناساندنی پنتێک لە قووڵایی نەستدا کە تێیدا مرۆ لە هەمان کاتدا هەم دەتوانێت منداڵ بێت یان هەمیش گەورە. لەوێدا مرۆ بە سووکی بە سەر سنووری ڕەگەز و لەش و گشت ئەو بەربەستانە باز دەدات کە پەردە بە سەر ڕاستییدا دەپۆشن .

من لە دوای ئەوەی لە نێو شەپۆلەی ئەم هزرکردنە قووڵەی سەروو وەدەردەکەوم، بە ئەسپایی لە ئایفۆنەکەم پەنجە لە سەر ناوی برازایەکەم دادنێم و یەکسەر وێنەکەی بۆ دەنێرم. دواتر کەمێک چاوەڕێ دەکەم و زەنگ بە ژمارەکەی لێ دەدەم و داوای لێ دەکەم هەم هونەرەکەی سەر یوتیوبم بۆ بنێرێت و هەمیش ڕاڤەی خۆی دەربارەی ڕێکەوتەکە.

برازایەکەم لەسەروەختی ئاخاوتنەکەدا لە ئاوازی دەنگی دیار بوو شادمانیەکی مەزن دڵ و دەروونی داگیر کرد بوو و لە ئەنجامدا خەریک بوو چەندین وشەی سەر زای خوشکە گچکەکەمی دەهاتنە سەر زار. تەلیفۆنە چەند خولەکییەکە بە دوایی هات و برازایەکەم پاش کەمێک وێنەی تەسلە لەسەر سەرپۆشی ئاوەکە و کارە هونەرییە بەرزەکەی نێو یوتیوبی لە پاڵ یەکدی دانابوون و بۆی ڕەوانە کردم.

خوشکە گەورەکەم مات ببوو و بە هێمنی لە دیار بەزمی ئەو کارە منداڵانەیەم و بیستنی ناوهێنانی تەسلە دانیشت بوو. من گەرەکم بوو بزانم ناوی تەسلە چی ڕاڤەیەکی لەگەل خۆیدا هێنابووە نێو ژوورەکە و خوشکم چۆن لەو بەزمە سەیرەی نێوان من و برازایە دەنگخۆشەکەمی تێگەیشتبوو. بۆیە سەرباری مێواندارییە بە هاوتاکەی، بێ ئەوەی چیتر ئەو لە نێو نیگەرانی و گومان و دڵەڕاوکە نەهێڵمەوە، سەرم هەڵبڕی و گوتم:

- خوشکە وەرە لە کن من دابینشە و سەیری ئەم دوو وێنەیە بکە.
- ئەو کابرایە کێیە برا، ئەحمەد مەزهەرە!؟
- ئەحمەد مەزهەر کێیە، من دەیناسم!
- نا ئەو کورد نییە! ئەکتەرێکی کۆنە زۆر فلیمی لەگەڵ فەرید شەوقیید هەیە، ئەگەر بیناسیت!؟

لێرەوەڕا خوشکم ڕەنگی هەڵبزرکانی سەر ڕوومی بینی و پتر لەم هاتە پێشەوە وەک منداڵەکەی جاران بم یەکسەر دەستەکی لە

شانم دانا.

- برا چی ڕووی داوە، شتێک هەیە من نەیزانم!؟
- نا خوشکە هەر فلیمێکی ترسناکی ئەو ڕۆژگارانەم وەبیر هاتەوە!

ئیدی من بەر لەوەی بخەوم تەلیفۆنەکم بە برازایەکەم کرد و پێیم گوت گۆرانی (گولە گولە) ی دیار دەرسیمم بۆ بچڕێت کە هەمان ناوی خوشکە گچکەکەمی هەڵگرتووە، بەڵکە خەوێکی خۆشم لێ دەکەوێت. یان وشەکانی سەر زاری برازایەکەم کە بەر لە چڕینی گۆرانییە خۆشەکە بە گوێمیدا چرپاند بوو، هەر بە زیندووی دەمێننەوە هەتا لە دەڤەری شێخی باڵەک دەگەڕێمەوە شار و دەچمەوە ماڵی خوشکە گچکەکەم.

چونکە دڵم ڕوون بوو لەو کاتەی برازایە دەنگخۆشەکەم لە کەراژەوە بە دوامدا دێت، بارەکە بە پێچەوانەی ڕۆژی پێشوو سەراو لێژ و ڕاست بووەتەوە. بە تایبەت کە برازایەکەم لە دوای خۆمەوە دەبینم بە شادمانی و ڕووی بە خەندەوە پێ دەنێتە نێو ماڵی گوڵەی خوشکم و سەردانی دەکات. هەورەوها لە ژوورەوەیش بە چرکەیێک لە شاشەی ئایفۆن و کاتژمێرە ئەپڵەکەی ناڕوانێت، نەوەک خوشکە گچکەکەم هەست بکات کە ئەو بێزاری دەنووێنێت و لە دانیشتن لە ماڵەکەیدا ناشادە.

ئیدی لە نێو ئەم کەشە خێزانییە گەرمەدا، من و برازایەکەم بۆ ئەوەی بابەتی وێنەکەی تەسلە دووپاتە بکەینەوە و بیهێنینەوە گۆڕێ، سێو و هەنار و پرتەقاڵە بەندارەکان لەت دەکەین و کاتی مردوو و لەدەست چوو لەگەڵێ ئازیزەکماندا، زیندوو دەکەینەوە.

تێبینی: لەگەڵ تەواوکردنی ئەم چیرۆکە خوشکە گەورەکەم لە دووری پتر لە دە هەزار کیلۆمەترەوە، پەیامێکی لە ڕێگەی ڤایبەرەوە بۆ هەناردم کە شیعر و وێنەیەکی دەستە خوشکێکی شاعیری تێدا بوو بە ناوی ست کاکە. ڕێکەوتێکی گەلێک لە پڕ و سەیر بوو، چونکە ناوی شیعرەکە (کاتژمێر) بوو. بە شانازییەوە لە خوارەوە چەند کۆپڵەیەک لەو شیعرە جوانە دەنووسمەوە:

بۆیە کاتژمێرم
خۆشناوە
چرکەی تەمەنم دەژمێرێ
ژیانم لەتێک خۆیدا دەبا و
بە پەیکی مەرگم دەسپێرێ

_ئەم چیرۆکە پێشتر لە ژمارە (٣٢٥) ی گۆڤاری ڕامان لە ٥/١١/٢٠٢٤ بڵاوکراوەتەوە

دانیێل دیفیرت و چارەکە سەدەیەک لە پاڵ فۆکۆ دا … دیدار مەسیفی

لە ئەرشیڤی دەنگەکانەوە
٢٠٠٧-١١-٤

‌□

هەر کاتێک ناوی پەتای ئەیدز دێت رۆڵ و ناوی ئەو پیاوە بە ویقارەشی لە تەکدا دەنوسرێت کە تەمەنیکی درێژی لە وەستان لە بەرامبەر ئەم ترسە جیهانیە تەرخان کردووە و چەندین ریکخراوی جیهانی پێکھێناوە. ئەو پیاوە ئەفەندییە ژیرەی کە لەوانەیە لای زۆرینەی خەڵک تەنها بە گوێگرتن لە ووشەی ئەیدز و زانینیان بەم پەیوەندیە‌ درێژەی کە لەگەڵ فۆکۆدا هەیبووە، ئەو نموونەیەکیش بێت بۆ بێشەرمی و سەرلێشێوانی ئینسانی بیرمەند.

ئەو پرۆفیسۆرە کۆمەڵناسە‌ بە ویقارە لە تەمەنێکی زوودا دەستی دا کتێب و بە باڵای پلە ئەکادیمییەکاندا هەڵگەڕا، بەڵام سەرباری ئەم هەموو کار و کردەوە‌ گەورەانەی کە لە تەمەنیدائەنجامی داون، ئەو زۆر کەم خەم و کەم تەرخەم بووە لە خۆبەدەرخستن لە چاو ئەو رۆشنبیرانەی کە لە باکوری ئەفریقیا و رۆژهەڵاتی ناوەراستدا کار و کتێبەکانی دۆستە خۆشەویستەکەی ئەویان سانسۆر کراو وەردەگێرا سەر زمانەکانی خۆیان وە یان ئەوانەی نوسینەکانی فۆکۆیان بە زمانەکانی عەرەبی و فارسی و تورکی و کوردی دەخوێندەوە و لە کۆڕ و کۆبوونەوە و نوسینەکاندا ناوی فۆکۆ ببوو بە وێردی سەر زوبانیان. ئەوان هەموویان لە دانیێل دیفیرت گەرمتر و زیاتر لە قسە کردن و جل

لەبەرکردن و لە وەستان لە بەردەم کامیرادا خۆیان وەک فۆکۆ نیشان دەدا. بۆئەوەی هیچیان شێلگیرانە بە نزیک سنوورێک دا بچن کە فۆکۆ لە سەریدا تاق و تەنیا بە سەر و قوونی رووتەوە جوێنی بە هەر شتێک دەدا کە ناوی دسپلین و دەسەڵاتە!

دانیێل دیفیرت لە تەمەنێکی گەنجدا ببوە دۆستی فۆکۆ و بەتەمەن دە ساڵ لە ئەو بچووکتر بوو، بەڵام ئەو هەر لە سەرەتاوە بەر لەوەی ببێت بەم پیاوە بە ویقارە کەسێکی گورج و شۆڕشگێڕ بوو و کاریگەری زۆری لەسەر بیرکردنەوەکانی فۆکۆ دانا. بۆیە لەوانەبوو ئەگەر دیفیرت لە ژیانی فۆکۆ دا نەبووایە، کتێبەکانی ئەو کەمتر بۆنی شۆڕش و ریفۆرمیان لێدەهات. هەروەها فۆکۆ لە بوونی دیفیرت لە پاڵیدا وەک پالەوانێکی سەر پەتی سێرک هەستی بە لەنگەرگرتنێکی زیاتر دەکرد بە تایبەت کاتێک دووچاری رەخنەی تووند دەبووەوە لە لایەن فەیلەسوفانی بە تەمەن لە خۆی گەورەتر وەک سارتەر و دۆ پۆڤوار و ئالتوسیر، یان ئەوانەی بیرمەندی راسترەو بوون و تیورەکانی فۆکۆیان لەسەر شۆرشی ئیسلامی ئێران کردبووە چەکی گەورە بۆ ئەوەی بچن بە گژ هەموو لێکدانەوەکانی دیکەی فۆکۆ کە سەبارەت داپڵۆسین و دەسەڵات و سێکس هەیبوون.

دانیێل دیفیرت هەردەم لە پاڵ دۆستەکەی دا دەوەستا کاتێک دژ بە فۆکۆ و رەخنەگرانی دەچوون روو پەڕەی رۆژنامە فەرەنسییەکانیان بە هەواڵێک دادەپۆشی کە گەورەترین پارادۆکسە لە ژیانی ئەو فەیلەسوفە سەر رووتە. لە هەر وەستانێکی ئەودا لە بەرگری گەلان ئەوان دەچوون دانیشتەکەی فۆکۆیان دەهێناوە گۆڕی کە لەگەڵ خومەینیدا کردبووی ئەو کاتەی لە پاریس پەنابەر بوو، وە هەردەم بە رەخنە فۆکۆیان سەرکۆنە دەکرد کاتێک ئەو شۆرشەی ئەو رۆژگارێک بەرگری لێکردبوو لە دەسەڵاتدا بە دەرزەن چەپ و کورد لە سێدارە دەدات. ئەوان فۆکۆیان بەوە تاوانبار دەکرد کەوا هاوسۆزی ئیسلامە.

بەر لەم تەنگژەیەشدا لە ژیانی فۆکۆ، دانیێل دیفیرت هەرگیز هاوپشتی و هاوسۆزی دە ساڵ پێشووتری فۆکۆی لە یاد نەدەچووەوە کاتێک پۆستی سەرۆک بەشی فەلسەفە لە زانکۆی کلیمنت-فیرراند لەبەر ئەو جێدەهێلێت بۆ ئەوەی دواتر کوردی ئاسا دوای شاگردەکەی کەوێت.

لە تونس سێ ساڵ پێکەوە ژیان بەسەر دەبەن، دیفیرت لە زانکۆ دەرس دەڵێتەوە و فۆکۆش هەموو کاتی بۆ نوسینێک تەرخان دەکات بە ناوی ئەرکیۆلۆژیای مەعریفەت.

دانیێل دیفیرت بە درێژایی ئەو چارەکە سەدەیەی کە لە پاڵ ناودارترین فەیلەسوفی سەردەم ژیا، بێ ئارەزووێکی ناپەسند ئامادەبوو هەموو تواناکانی خۆی بخاتە پەراوێز و لە سێبەردا گەورەترین خزمەت بە دۆست و خۆشەویستەکەی میشێل فۆکۆ بکات. دواتریش کاتێک دەبینێت دۆستەکەی لە بەر چاوی ئەو دەبێتە قوربانی نەخۆشیێک کە سەرەڕای ئەوەی مەرگێکی مسۆگەری بە دواوەیە، بریتیە لە کابوسێکی پڕ لە شەرمەزاریش، بە تایبەت ئەو سەردەمی کە فۆکۆی تێدا مرد، دانیێل دیفیرت چۆن تەواوی ژیانی خۆی بۆ فۆکۆ تەرخان کرد کە لە ژیاندا بوو، دوایی مەرگی ئەویش بەر لە هەموو کەسێک چوو لە بەرامبەر ئەم پەتا جیهانیە هەنووکەیەدا وەستا و هەڵستا بە پێکهێنانی یەکەمین ڕێکخراو لە جیهاندا بۆ بنبڕ کردنی ئەیدز. دانیێل دیفیرت هێشتا لە ژیاندایە و تاوەکو ئێستاش کەسێکی کارایە لەم بوارەدا، هەر کاتێک باس لە ئەیدز بکرێت ئەو یەکەمین کەسە پرسی پێدەکرێت ئەوەی لێرەش لە دواییدا بۆ ئەو نوسینە دەمێنێتەوە ئەوەیە کە ئایا کاتێک ڕۆشنبیر باس لە فۆکۆ دەکات، دەبێت چۆن باس لە پەیوەندیە نەخوازراوە بکات کە ئەو بۆ چارەکە سەدەیەک لەگەڵ دانیێل دیفیرتدا هەیبووە، وە یان چۆن ووتە زیندووەکانی دۆستە سەر رووت و مردووەکەی ئەو بخوێنێتەوە کە دەڵێت "دەبێت لە یەک کاتدا هەم رەچاوی سێکسی بێ سنوور، و هەم رەچاوی دەسەڵاتی بێ پادشا بکەین"!

دیدار مەسیفی

dmasifi289@yahoo.ca

قەڵەمە پارکەرەکەی باوکم… کە چیرۆک … دیدار مەسیفی

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن …

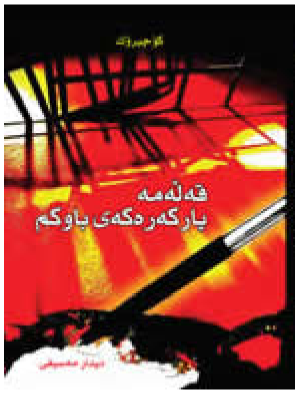
قەڵەمە
پارکەرەکەی باوکم